

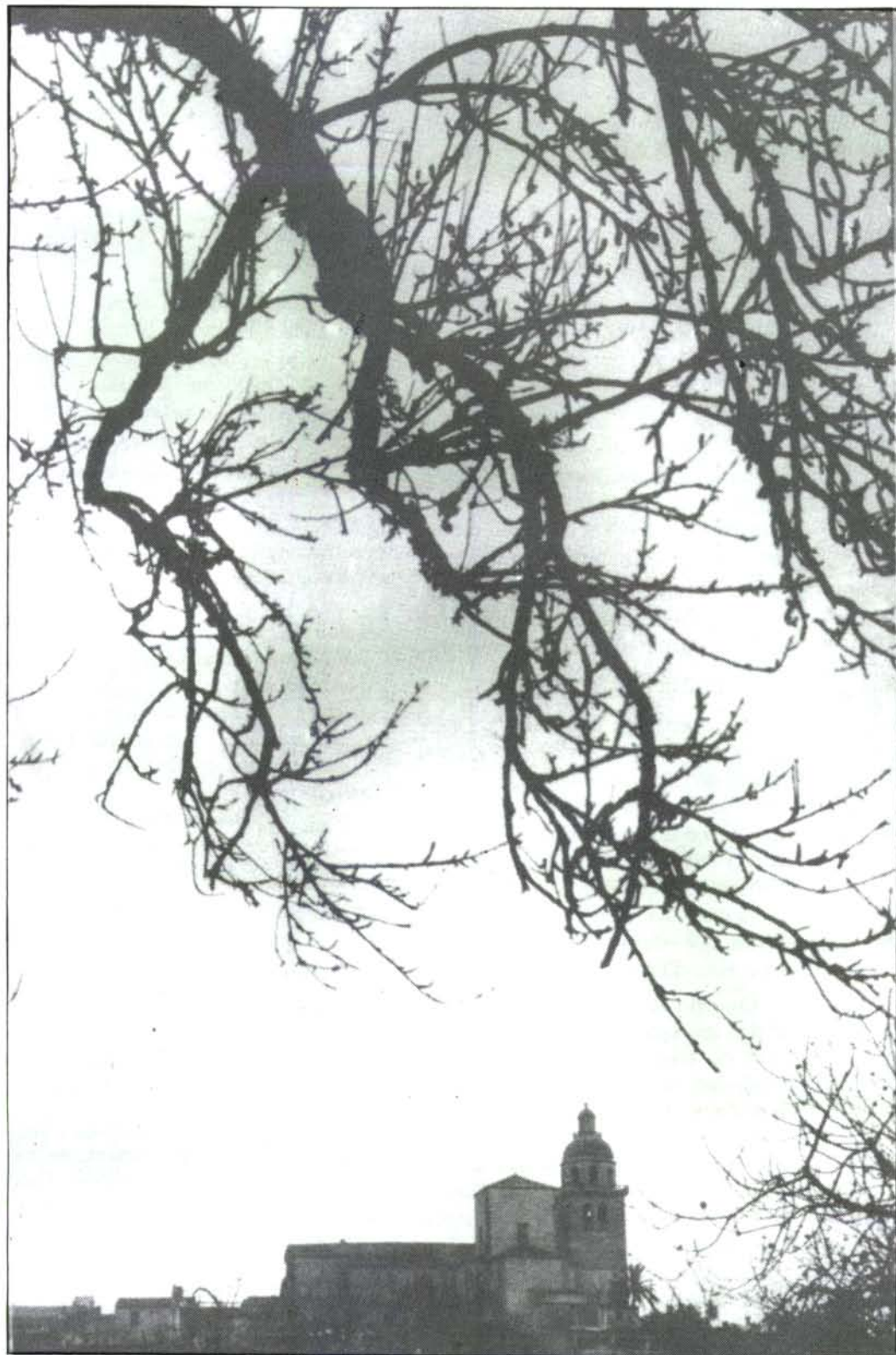
BONA PAU

PREMSA
CORNIA

Núm. 461 Any XXXIX

MONTUÏRI

JULIOL 1991

El nou Consistori prengué possessió dia 15 de juny, i a la següent sessió plenària s'aprovaren inicialment unes modificacions del Reglament Orgànic en el sentit de celebrar sessió ordinària cada tres mesos i eliminar comissions informatives.

Declaracions de Joan Moncadas, nou depositari de l'Ajuntament.

Segons Joana Ma. Palou, Montuïri té un important patrimoni històrico-artístic.

A les eleccions per renovar la junta de la 3a. Edat hi hagué comentaris encontres.

Joan Sorell fou proposat director del Col·legi Públic.

HISTÒRIA DEL SANTUARI DE LA MARE DE DÉU DE LA BONA PAU (VIII)

Una lleugera descripció de l'edifici i de la imatge

En aquest Santuari no hi ha certament coses de valor artístic, però tot ell està net i ben adecentat. La primera capella de la dreta està dedicada a Sant Josep i a la paret lateral es destria una figura de Sant Joan Baptista que abans va estar en el retaule major. A l'altra capella d'aquest costat s'hi ha col·locat, fa poc, un retaule escapçat del Sant Crist de la Animes, que abans estava a la parròquia. A les capelles de mà esquerra hi ha a la primera un quadre del Cor de Jesús amb un fragment de pradera que representa el purgatori, i a l'altra, un altre quadre bastant espenyat de la Mare de Déu del Carme, que procedeix de l'oratori de la possessió de Son Comelles, i penjada a la paret lateral es veu una pintura que representa la Verge amb una ampla gonella, pintada de vius colors. Amb la mà esquerra sosté el Nin, quasi totalment esborrat, i amb l'altra mostra un manat d'espigues. Ens inclinam a creure que seria la tela, que cobriria el ninxo primitiu de la Mare de Déu de la Bona Pau.

El retaule major, segons es diu en una memòria escrita l'any 1877, amb motiu de la visita del Bisbe Jaume, està format per rebuigs de la Parròquia. És antic el ninxo de la Verge, tal volta sia el primitiu, i ho és encara molt més i de bastant de mèrit, un fragment de post que li serveix de fons i que representa l'enterrament de Nostre Senyor. És sens dubte, un afegitó que no li havia perquè, però que almanco d'aquesta manera ha aconseguit conservar-se.

LA MARE DE DEU I ELS SEUS VESTITS

La imatge de la Verge és una bona talla d'uns noranta centímetres d'altària, amb les característiques d'altres imatges del segle XVII. El seu rostre és apacible i porta una çoroma d'argent i pedreria amb una elegant aurèola.

Segles enrera anava vestida amb la típica gonella i consta que l'any 1786 tenia dotze vestits d'indiana, sis de seda i un de persiana. El Nin Jesús tenia també tretze vestits. Aquell mateix any, el Bisbe Don Pedro Rubio Benedicto y Herro, havent-se fixat que aquesta imatge

La darrera baixada de la imatge de la Mare de Déu fou el 24 de gener de 1988

era d'una hermosa talla, va disposar que li llevassin els vestits postissos i que fossin venuts i el seu producte s'empràs per fer alguns purificadors i altres coses necessàries (23).

Encara es conserva a la Sacristia una d'aquelles antigues gonelles d'indiana i, anys enrera, moltes mares tenien el costum de posar-la als seus fillets, perquè aprenguessin a caminar més aviat.

Als costats de la Verge, en el seu retaule, apareixen dues estàtues modernes de Santa Apol·lònia i Sant Miquel.

DESCRIPCIÓ DE L'EDIFICI

En el presbiteri enden també l'atenció dos portals laterals amb rebranques i llindes de jaspí, que estan un poc empostrats dins la pilastra de l'arc. Segons es diu, procedeixen, així com les dues piques que hi ha al costat del portal, de l'enderrocada església de les Monges de la Misericòrdia, o de Sant Bartomeu de Palma, que estava on actualment es troba el Banc d'Espanya (24).

En sortir de l'església, trobam a mà dreta un espaiós pati, al fons del qual es troba l'antiga casa del Donat, totalment restaurada i convertida en hostatgeria, a la qual s'hi puja per una ampla escalonada. A la seva testera hi ha una làpida que diu: *L'edificació d'aquest casal i l'embelliment de l'adjunt oratori se dugueren a terme ab llimosnas cedidas per l'extingida Caxa Rural de Montuiri. L'Església i tots els vecins del poble tenen per la Junta administradora un expressiu vot de gràcies. Montuiri, mes d'abril de 1946.*

Formant angle amb l'esmentat edifici i paral·lela a l'església s'hi troba la casa de l'Asil del Temple, la qual s'ha anat ampliant i millorant, perquè en ella hi visquin a gust les simpàtiques asilades.

Ens plau acabar aquesta descripció amb les estrofes d'un poeta popular:

*Dins la plana mallorquina,
a on els sembrats fan xeixa,
hi ha un putxet que domina
des de la serra a la mar.*

*És el Puig de Sant Miquel,
a on, més pura que el lli,ri,
la Verge viu prop del cel,
al costat de Montuiri.*

Benhaja l'honrada vila, que en aquest pujolet té la seva millor defensa: l'invicte guerrer Sant Miquel i la poderosa Reina de la Bona Pau.

Gaspar Munar, M. SS. CC.

(23) V. Visita Pastoral del Bisbe D. Pedro Rubio Benedicto y Herrero, que es guarda a l'arxiu episcopal.

(24) Les Monges de la Misericòrdia hagueren d'abandonar el seu convent i passar a viure al de Sta. Magdalena dia 19 d'abril de 1827, constrenyides per un Decret de les Corts. La seva església, d'on procedeixen els portals que es troben a l'oratori del puig, fou esbucada l'any 1854.

Nota bibliogràfica

1.- BONA PAU. Full parroquial de Montuiri en curs de publicació que començà l'any 1952. En aquest full el diligent investigador Don Bartomeu Verger, Secretari de l'Ajuntament, hi ha deixat escampades, com pipides d'or, moltes notícies històriques relatives a Montuiri i al seu Santuari del Puig.

2.- Es tracta també del Santuari de la Bona Pau en *Die Balearen* de l'Arxiduc Lluís Salvador. Traducció de Don Josep Sureda Blanes amb el títol: *Los pueblos de Mallorca. La parte meridional de la Isla*. Palma. 1958, pg. 70.

Dos dits de seny

Manipulació política

Ja de molt de temps enrera, Montuïri té fama d'esser un poble polititzat, i ja diuen que "quan el riu sona, aigua porta". Ara bé: també diuen que "cada cosa al seu temps, i d'estiu cigales", i aleshores pot esser perillós, o fins i tot nefast, contemplar tots els racons, persones, institucions i activitats del poble amb ulleres de polític damunt el nas.

Deixant a part que cadascú sol tenir més bona vista a un ull que a l'altre, o bé al dret o bé a l'esquerre, no es tracta de mirar les coses només amb l'ull bo, sinó amb tots dos, si volem tenir una visió més completa. La doble visió ens permet veure les coses en relleu, i sempre és més perfecte veure-les en tres dimensions que no en dues. Per això és necessària una oposició sana, que ajudi a enfocar els assumptes des d'un altre angle i aturi de fer segons quins disbarats.

Un no sap què passa a altres pobles, però sembla que a Montuïri es té una gran facilitat per polititzar-ho tot. I a la llarga això és més un defecte que una qualitat. Quan una determinada opció política, sigui del color que sigui, s'afanya per dominar de forma absoluta institucions que han nascut amb fins socials i culturals, i que els seus Estatuts són imparcials en l'aspecte polític, demostra una total manca de respecte als principis democràtics, que tots deim defensar, i a la llibertat de les persones, a vegades fàcilment manipulables segons el grau de compromís o la capacitat d'opció personal.

És molt trist, a un poble petit on tots ens coneixem i ens hem de topar cada dia a Plaça o pel carrer, que certes persones realment vàlides, siguin marginades simplement perquè el seu color polític no coincideix amb el dels qui "duen la doma".

A plaça sembla el lloc més adequat per reunir-s'hi els diumenges i allà intercanviar opinions

Educar en un ambient d'increença

Avui els infants de tres anys diuen amb gràcia tots els "tacos" que senten als majors; en tenir cinc anys canten les cançons de moda que aprenen per la ràdio i la televisió, repeteixen els eslògans publicitaris i coneixen marques i modes, però aquests mateixos nins arriben als set anys i no saben resar el Parnostre.

Qui més qui manco sol "fer anar s'aigo an es seu molí". Ara bé: és una llàstima que associacions com la de la 3a. Edat, l'A.P.A., etc., que per naturalesa són **a-polítiques**, siguin manipulades a l'hora d'unes eleccions que en teoria haurien d'esser "democràtiques" i que a la pràctica es tengui més en compte l'afilicació o tendència política de certes persones que la seva vàlua, mèrits i capacitat personal.

Mentrestant, com sempre, qui hi surt perdent és el poble i la seva convivència pacífica. No és estrany que de cada dia hi hagi més gent que es desentengui i perdi les ganes de col·laborar.

Per acabar vetaquí una mostra del nostre cançoner popular:

"D'orient o d'occident
el món d'extrem a extrem va:
un vol peix, s'altre vol pa,
i tothom viu descontent.
Oh, si Déu omnipotent
prompte no hi alça sa mà,
sa sang córrer se veurà
semblant a un riu o torrent".

Salomó

Aquesta constatació es feia a una reunió de pares i educadors cristians preocupats per la formació cristiana dels més petits.

¿On radica el problema? ¿En el pes que té sobre l'infant l'ambient que l'enrevolta? ¿En la forta influència que exerceixen sobre tots nosaltres els mitjans de comunicació social? ¿En la descreença i l'ambient materialista que invadeix el nostre entorn?

Potser tots aquests factors tenen un poder decisiu sobre les persones en general i sobre els nins en particular. El que queda ben clar en qualsevol cas és que la introducció dins el món de la religió en els primers anys de la vida, si no ho fan els pares no ho farà ningú.

En moltes ocasions l'Església repeteix que els pares són els primers educadors de la fe dels seus fills; si ningú els diu que hi ha un Déu, que és pare i que ens estima, no ho experimentaran; si no contempen el testimoni d'una vivència cristiana, no sabran que ser seguidors de Jesús els pot donar sentit al que van fent; si algú no els obri una finestra a la transcendència, aquests infants no descobriran mai que hi ha espais de pregària, de gratuïtat, de servei i entrega als altres.

Si els pares i educadors no ensenyen als seus fills aquestes petites coses, quan siguin majors continuaran emprant els "tacos" en el seu llenguatge habitual, sabran els eslògans publicitaris i les cançons de moda, però no hauran après a parlar amb el Déu Pare que estima i allibera. S'hauran perdut una bona experiència.

Andreu Genovart

Joana Maria Palou Sampol

Conservadora de Belles Arts del Museu de Mallorca, considera que Montuïri és un dels pobles de Mallorca que té un patrimoni històrico-artístic important

Va néixer a Montuïri fa 39 anys. Na Joana Maria Palou Sampol actualment està casada amb un home americà i tenen dos fills. Resideix a Bunyola i freqüenta poc Montuïri, no obstant coneix molt més bé que molts de montuïrers tot el patrimoni històrico-artístic-monumental del nostre poble, ja que va fer bastant feina en el nostre arxiu municipal on hi trobaren valuosos documents històrics i en descobriren altres, i com molts de noms i malnoms actuals ja existien a Montuïri en els segles XVI i XVII. També, durant tot un estiu, cercaren les trepitjades dels dos Mateus López (pare i fill, en el nostre poble. Actualment és la conservadora de Belles Arts del Museu de Mallorca.

repetir que, perquè el poble recuperi i conservi el patrimoni, la primera cosa que s'ha de fer és conèixer-lo.

—Per tant, com dius, és primordial conèixer el patrimoni.

—Sí, ja que la resta vendrà en raó del seu coneixement.

—¿Es podria fer un museu?

—No som partidària, encara que estigui en un museu, d'anar fent museus aquí i allà, sinó que els que hi ha conservin la seva raó d'esser. Aquest trític —referint-se al de Mateu López, de la rectoria de Montuïri i que ens mostra en una foto— i altres pintures, són possiblement molt poc conegudes dins Montuïri mateix.

—¿Com es pot fer malbé un museu?

—Sobretot de dues maneres: per robatori i per destrucció. I la destrucció també pot esser de dues maneres: accidental o intencionada. Igualment pot desaparèixer un museu perquè es vagi morint per manca d'esment. Llavors és mal de fer que se li torni donar l'ús pel qual fou creat.

—Respecte al patrimoni arquitectònic, ¿què ens pots dir?

—La primera cosa és que molta gent ignora la seva existència, encara que romanguí dins la mateixa comunitat. I per altra part, un ha de pensar que les coses avui no tenen la mateixa funció que tenien un temps, i per tant no s'han de conservar igual. Totes les mides que passin per la seva rehabilitació i restauració s'han d'aplicar intentant donar una nova funció a l'arquitectura tradicional.

"S'hauria de donar una nova funció a l'arquitectura tradicional"

"La primera tasca hauria d'esser conèixer tot el patrimoni i després fer-ne ús"

—¿Què aconsellaries al respecte?

—Que avui hi ha gent que vol fer coses noves, a l'antiga; i això és com voler fer un lloc comú en lloc d'una sala de banys. I en l'arquitectura passa la mateixa cosa; molt del que s'ha restaurat o fet de bell nou, és com una disfressa a l'antiga. S'ha de tenir en compte que si un fa una obra a l'estil mallorquí, primer s'ha de plantejar el que vol dir estil mallorquí. Si, per exemple, hi posa persianes i una volada, ha de tenir en compte que sols són del segle XIX, ja que les persianes són importades d'Itàlia, concretament de Venècia. En canvi, els elements que defineixen l'arquitectura tradicional són la climatologia i els recursos naturals. S'han de saber utilitzar, i amb seny. No crec —ategeix na Joana Maria— que l'alumini, per exemple, sigui un element bo o dolent; serà bo o dolent segon l'ús que es faci d'ell.

—¿Per on s'hauria de començar la recuperació del patrimoni?

—Respecte a la recuperació i conservació del patrimoni, la primera cosa que s'ha de fer és conèixer tot quant hi ha, i després fer-ne ús. Tothom sap que una casa tancada, és la que cau. Avui la gent ha agafat mania de "lo" antic, han fet noves construccions que no són ni una cosa ni altra, i això ha fet més mal al conjunt, que altra cosa.

—¿I respecte al de l'església?

—L'església té elements que van del segle XIII al XIX i ningú hi té res que dir, perquè conserva una unitat. El pas del temps s'ha de poder veure, i bé.

(Continua a la pàgina següent)

—¿Quina és ara la teva tasca?

—Per raó de la meua feina, d'una manera directa o indirecta, quasi sempre he realitzat treballs d'investigació. És per això que conec el patrimoni moble de Montuïri.

—¿Què has fet a la vila?

—He investigat quasi tot el que la referència al patrimoni eclesiàstic de Montuïri, per compte del Ministeri de Cultura.

—En concret, ¿què?

—Tant a la parròquia com a la rectoria i en el Puig inventariàrem totes les peces i es va fotografiar tot.

—¿Què descobríreu?

—Es va veure que Montuïri és un dels pobles de Mallorca que té un patrimoni artístic important.

—¿Què aconsellaries sobre aquest aspecte?

—Que aquest patrimoni es doni a conèixer, ja que si s'ignora el que hi ha, no se sap tampoc el que s'ha de conservar. La divulgació és la mida més important.

—¿Quin fet consideres més perillós?

—Lo més perillós del patrimoni, és que no se'l conegui. I això faria que hagués perdut la raó d'esser. Hem de pensar que les coses que perden l'ús, es moren, i una vegada mortes, és impossible recuperar el seu ús, perquè han perdut la seva pròpia vida. Vull

Joan Moncadas Noguera

De director del Banc Atlàntic a Ciutat a depositari del nostre Ajuntament

Avui ja tothom coneix en Joan Moncadas Noguera per haver-se presentant a les darreres eleccions municipals com a independent amb el número tres del Partit Popular. I per aquest motiu serà des d'ara regidor del nostre Ajuntament durant un període de quatre anys.

A principis d'enguany va complir els 60, es va jubilar i ara pràcticament sempre viu a Montuïri. Però aquesta entrevista respon sobretot a que ha d'esser ell, segons es va decidir en el darrer ple del mes passat, el depositari del nostre Ajuntament.

La primera cosa que volem demanar-li és, des de quan coneix Montuïri.

—Vaig començar venint a Montuïri —comença dient-nos— l'any 1953, amb motiu d'una concentració d'Aspirants d'Acció Catòlica, quan sols tenia 22 anys. Aleshores era delegat diocesà d'Aspirants d'A.C., i com que havíem de preparar l'ambient i parlar amb els joves de Montuïri, durant els mesos de març i abril d'aquell any, tots els dissabtes i diumenges em reunia amb joves. Era

quan hi havia don Bernat Martorell de rector, i fou quan, per altra part, em presentaren na Catalina Jordà, molt joveneta. ja que acabava de complir els 16 anys.

—¿Quan us casàreu?

—El 1958. Durant aquests cinc anys (1953-58) vaig estar-ne dos a Madrid (55-57) treballant a un banc. I després vaig anar a Eivissa. Casats el 58, estiguérem vuit anys allà i vàrem tornar a Mallorca el 65.

—O sia que pràcticament no has perdut el contacte amb Montuïri des de fa 38 anys.

—Mai. Llevat dels dos anys que vaig estar a Madrid, sempre he estat en contacte amb Montuïri. Perquè el temps d'Eivissa, veníem aquí durant les vacances d'estiu, per Pasqua, Nadal i alguna altra ocasió.

—Ara, ¿has fixat la residència a Montuïri?

—Pràcticament, sí; des que m'he jubilat.

—¿Què feies a Ciutat?

—Es pot dir que durant 25 anys he dirigit allà el Banc Atlàntic, a nivell regional. I com que ara he acabat la vida activa professional, estaré molt més temps a Montuïri.

—¿Per què t'has presentat com a regidor de l'Ajuntament?

—No en feia comptes, perquè no he estat "animal" polític, ni m'hi consider. Però com que em demanaren la meua col·laboració amb el Partit Popular i m'insistiren que contribuís ajudant a l'administració pública de Montuïri, i tot aprofitant que tenia molt de temps per dedicar-m'hi i viuria molt de temps a Montuïri, m'ho vaig pensar durant algunes setmanes molt seriosament, i estava decidit a dir que no. Però després i com a deure de tot ciutadà i amb temps per dedicar-m'hi, vaig considerar que seria una manera d'agrair a Montuïri tot quant m'ha donat, sobretot la dona i els al.lots.

—Respecte a la gent de Montuïri, ¿què ens dius?

—M'he sentit molt ben acollit, sempre, i hi he trobat un ambient molt agradable; i vaig comprovar que la gent n'estava contenta, encara que fos un gendre del poble.

—¿Hi ha hagut altres partits que t'hagin convidat a participar amb ells?

—Exactament, no. Tenc bons amics dins Convergència Balear, però amb la serietat com ho féu el P.P., no. Per altra part, amb els partits "bisagras", no hi crec massa, ja que consider que avui en dia la gent s'ha de definir, i un partit "bisagra" especula amb el vot, i això no em convenç massa, particularment aquests que pacten anti-natura.

—Veim que també t'has presentat per esser de la junta de la Tercera Edat

—En primer lloc m'hi he presentat perquè el president és un gran amic meu el qual em va demanar que col·laborés amb ell, ja que form part de la Tercera Edat, per esser pensionista. I com que hi havia eleccions, em sol·licità la meua ajuda.

—És evident que ara tendràs temps.

—Lògicament. He recuperat molt de temps, ja que el banc m'ocupava deu o dotze hores diàries. I això serà una manera de poder dedicar-ne més a altres coses, que m'entretendran; i al mateix temps col·laboraré amb una obra bona. Crec que a Montuïri s'ha fet una gran

(Continua a la pàgina següent)

Joana Maria Palou Sampol

(Ve de la pàgina anterior)

—Sobre el retaule de Sant Pere, ¿què dius?

—El problema del retaule de Sant Pere no és el de trobar o no doblers per a la seva restauració, sinó que la gent ja no se'n recordi, i amb el temps es perdrà.

—Voldries afegir qualche cosa més?

—Encara no és ben cert, però l'autor de les escultures del portal major de la Seu de Ciutat, Miquel Verger, possiblement era montuïrer, de finals del segle XVI ò XVII. El portal data de 1601. També és l'autor d'alguns retaules de la parròquia. El temps de la seva època és poc conegut. Esperam que amb noves investigacions ho podrem saber exactament.

Na Joana Maria encara ens relata altres aspectes de la vida i obra de Mateu López, però tot això haurà d'esser objecte d'un article monogràfic.

Onofre Arbona

Joan Moncadas Noguera

(Ve de la pàgina anterior)

labor en la Tercera Edat, sobretot el menjador i la residència, i dins l'Ajuntament i també dins la Tercera Edat, crec que es poden fer moltes obres bones i positives per a Montuïri.

—I dins el si de l'Ajuntament, ¿quina serà la feina concreta que duràs a terme?

—He començat per hisenda. Som el depositari de l'Ajuntament i tenc la responsabilitat de tot quant fa referència als comptes i pressuposts. I això ha estat el meu signe de tota la meva vida, ja que sempre m'ha tocat això, m'han donat els números i les pessetes i els balanços, així com seguir l'estat de comptes d'una empresa o del que sigui, ja que l'Ajuntament s'ha d'enfocar com una empresa. I això ha d'esser tan net i tan clar com és duu una empresa, sobretot la banca, que és molt escrupolosa amb l'assumpte de doblers.

—¿Estaràs ficat en altres coses?

—Sí. A més d'això també tot el que fa referència a assumptes socials. O sia també de la Tercera Edat, assistenta social i quant es refereix a atencions socials del poble. Aquests seran els dos camps on crec que em puc realitzar.

—¿Ja has començat a mirar la part econòmica del nostre Ajuntament?

—He observat els pressuposts dels quatre anys darrers, els he anat analitzant tots quatre; el del 91 el tenc damunt la taula i l'estic mirant. No són pressuposts massa elevats, perquè estan rodant damunt els 60 milions de pessetes, de les quals uns 20 s'empren en sous i administració.

—¿Pessimista o optimista?

—Estam molt animats perquè es poden obtenir moltes subvencions i assignacions extraordinàries; particularment en quant a la duita d'aigües netes a la vila. I pel que fa a la piscina i camp d'esports, també es poden fer millores molt importants, ja que són unes subvencions ja concedides i per tant, ara és reduir a administra-ho tot tan bé com sia possible, per treure'n el màxim profit per al poble, amb aquestes dues obres d'envergadura que s'acosten, dins els quatre anys d'aquesta legislatura.

"Els comptes i pressuposts han estat el signe de tota la meva vida"

"Estam animats perquè es podran obtenir moltes subvencions"

"Es procurarà donar una anova imatge a l'entrada del poble, amb "faroles", "aceres", carril de bicicletes..."

"Estic il·lusionat i sembla que el poble aprecia que m'hagi presentat"

—¿Has considerat, ja que ens dius que has observat els pressuposts, si durant aquests passats quatre anys s'han malgastat alguns fons de l'Ajuntament?

—És cert que no he profunditzat massa, però no he vist res que cridi l'atenció per poder dir que s'hagi malgastat. Crec que els doblers, dels quals he sentit crítiques sobre factures pagades indegudament, estan ben justificats. Quan es fa una fira o es conviden alguns personatges de Ciutat, lògicament també se'ls convida a dinar. Això és una de tant manera de promocionar el poble. I pel que he vist, de les despeses exorbitants assenyalades, crec que eren necessàries, ja que a la fi beneficien el poble.

—¿Ho entens així?

—Hem de pensar que l'Ajuntament sembla uns doblers que més tard recollirà el poble.

—A més de la piscina i canalització d'aigües, ¿teniu pensat fer alguna inversió més, extraordinària?

—Sí; l'acabament de la residència de la Tercera Edat. Per altra part, el pressupost és públic i està a disposició de qualsevol veí. Encara es paga la compra de la casa, i com que la residència està aprovada, s'acabarà. Aquestes tres coses: piscina, canalització d'aigües i residència es duran a terme.

Joan Moncadas encara afegeix:

—Respecte a les aigües, em consta que les negociacions amb la finca d'on s'han de subministrar estan avançades. Per tant, amb aquestes tres empreses hi haurà tasca per aquests quatre anys.

—I pel que fa a la piscina, al poliesportiu i als accessos, ¿què hi ha?

—Es mirarà de fer un poliesportiu al costat de la piscina, sempre que el solar ho permeti; s'intentarà que els accessos a la piscina, o sia l'antiga carretera de Manacor, s'il·lumini adequadament, i

per altra part, així com ara l'entrada al poble és un poc trista, es procurarà donar-li una imatge tal com el poble es mereix, posant-hi "faroles", "aceres", carril per bicicletes, il·luminar tot l'accés i convertir-lo en un passeig agradable.

—¿Amb quina il·lusió comences aquesta tasca?

—Amb molt il·lusió. No em pensava mai que m'il·lusionàs tant. Una de les coses que m'ha motivat més, diria que és el veure que el poble agraeix el que m'hagi presentat. M'he donat compte, amb la gent, que n'està contenta, que vengui a col·laborar amb l'Ajuntament de Montuïri, per millorar les coses del poble, per fer-lo anar endavant. I això possiblement fa que em mirin d'una altra manera. Ava veus la gent que t'aprecia, que t'agraeix... Sembla que se solidaritza mes amb tu, que veuen que tu acabes de posar punt i seguit a la feina professional, les hores que també podràs dedicar a ajudar a que el poble sigui millor, a que es millori la convivència...

—Pel que fa als partits de l'oposició, ¿has notat alguns desprecis?

—No. Cap ni un. Al contrari, si he d'esser sincer diré que tots m'han rebut molt bé, i dóna la impressió que n'estan contents, que em presentas.

—¿Vols afegir qualche cosa més?

—Sols dir que encara em trob amb ganes i il·lusió, i per tant estic content de poder contribuir amb tot el meu esforç al millorament de Montuïri. I això serà pagar un deute que tenc amb el poble. I esper, per altra part, que serà el mateix poble qui recolzarà l'equip de govern de l'Ajuntament. I que perdoin si no es fa tot quant la gent voldria, però desig que se sàpiga que hi posarem el màxim de calor, entusiasme i il·lusió en la tasca que ara començam.

Onofre Arbona

S'ha dit que...

... n'hi ha que no tenen vergonya, ni cara. Sa carta anònima que reberen certes persones desprestigiant es batle Joan A. Ramonell, qui difamava era es mateix autor. Fins i tot la desaprovaren es partits de s'oposició.

—oOo—

... encara més. Quasi tothom es malpena d'una determinada persona, com autora de sa carta. Però En Xerrim no vol escriure es seu nom ni malnom, ja que ni tan sols s'ho mereix.

—oOo—

... i això que es batle —després d'haver presentat querella criminal contra s'autor de sa "famosa" carta anònima an es jutjat de Manacor, juntament amb en Joan "de Son Palou i en Rafel Miralles Rossinyol— declarava públicament: *hi posaria sa mà an es foc que se qui és*.

OMISSIÓ

A la lista dels batles de Montuïri publicada el mes passat deixàrem involuntàriament de consignar-ne dos: Bartomeu Munar Nicolau i Raimundo Arbona Rigo. Demanam disculpes i la tornam reproduir completa.

Els batles de Montuïri durant els darrers 100 anys

Amb indicació de la data de presa de possessió

Bartomeu Ferrando Manera	1 juliol 1891
Joan Verger Ribas	29 desembre 1892
Joan Manera Mateu	1 gener 1894
Joan Mateu Mas (accidentalment)	21 març 1897
Joan Garau Bunyola	1 juliol 1897
Pere Joan Pocoví Gayà	1 juliol 1899
Joan Aloy Miralles	11 Juny 1901
Joan Garau Buñola	1 Gener 1904
Joan Aloy Miralles	8 Gener 1905
Joan Ferrando Obrador	1 Gener 1906
Gabriel Sampol Sastre	6 Maig 1907
Joan Ferrando Obrador	1 Gener 1909
Joan Aloy Miralles	1 Gener 1916
Joan Ferrando Obrador	1 Gener 1918
Joan Aloy Miralles	29 Maig 1920
Joan Ferrando Obrador	16 Abril 1922
Pablo Simeón de la Paz	1 Octubre 1923
Jaume Alcover Noguera	31 Març 1928
Joan Ferrando Obrador	26 Febrer 1930
Joan Mas Verd	18 Abril 1931
Gaspar Mesquida Serra	8 Abril 1936
Pere Arbona Ginard	20 Juliol 1936
Bartomeu Munar Nicolau	20 Novembre 1936
Sebastià Bauzá Moll	31 Desembre 1936
Pau Servera Munar	22 Agost 1938
Gabriel Arbona Arbona	16 Desembre 1943
Raimundo Arbona Rigo	9 Febrer 1946
Gabriel Jordà Mateu	20 Setembre 1950
Joan Miralles Riera	12 Gener 1953
Gaspar Oliver Barceló	9 Juny 1959
Joan Miralles Riera	18 Juny 1974
Francesc Trobat Garcias	15 Abril 1979
Miquel Cardell Mayol	30 Maig 1983
Joan Miralles Julià	2 Novembre 1983
Francesc Trobat Garcias	8 Agost 1985
Joan A. Ramonell Amengual	30 Juny 1987

—oOo—

... a Montuïri tot s'ha polititzat. Fins i tot ses eleccions de sa Tercera Edat.

—oOo—

... sa moguda que hi ha hagut dins es poble per mor d'aquestes eleccions ha estat grossa i tan "política" que ha fet que "se mirin com es fesols" certes persones de sa Tercera Edat, sols per no haver sotit elegits es candidats que ells pretenien. I fins i tot s'ha sentit a dir que volien impugnar ses eleccions... i si no els atenien farien una associació nova.

—oOo—

... "que vagin per feina, que sa donin sa mà, que lluiten per una associació digna, que se destexinin per viure tan bé com puguin ets anys de sa seva vida que estiguin jubilats... i que oblidin es color des qui treballen", fou s'expressió més encertada que vàrem sentir pes poble.

—oOo—

... es dia de sa presa de possessió des nous regidors i proclamació des nou batle tots foren educats i... bons al.lots. Ni es partits amb minoria ni es públic "sortiren de botador".

—oOo—

... aquell dia, de sa jura des càrrec, quan es regidors prenen possessió, quasi tots feren sa promesa a sa Constitució amb sa paraula "promet", sols un digué "jur".

—oOo—

... també un tot sol, des regidors, votà en contra que Ramonell fos es batle, després que ets altres de s'oposició s'hagueren abtingut.

—oOo—

... sa nostra revista va deixar dos batles sense consignar a sa llista que va oferir es mes passat. Un d'ells era en Tomeu Nicolau "Ruberter", un home que només fou batle 40 dies, però ja havia fet a saber seriosament que havia d'eliminar sa costa d'Es Pujol i assegu-rava que des de Plaça veurién s'estació. I quan ja havia començat aquesta tasca, davant allà on ara hi ha "Sa Nostra", rebé sa fulminant destitució des Governador. Sort que hi foren a temps!

—oOo—

... "Ara ja no mos podran escoltar", deien entre sí es regidors de s'oposició, tot d'una que varen haver sentit es batle que havia decidit canviar es plens de mensuals a trimestrals.

—oOo—

... després uns feien aquest comentari: "Així no els haurà de sentir". Mentre un altre afegia: "Tampoc no sabran sa seva opinió". I un tercer també hi digué "la seva": "Així no se barallaran tant".

—oOo—

... ha arribat s'estiu de bon de veres. I Montuïri sembla totalament aturat. Fins si tot a fora vila ja quasi no hi veuen ningú.

EN XERRIM

Restaurant
Café Carbone

(DIMARTS TANCAT)

REFRESCS DE NOCES, COMUNIONS, BAPTISMES

Ctra. Manacor, km. 28 - Telf. 64 65 04 - 07230 Montuïri

L'AJUNTAMENT INFORMA

LES TRES SESSIONS PLENARIES EXTRAORDINARIES DEL MES DE JUNY

A rel de les eleccions municipals del 26 de maig passat, ha començat a funcionar el nou Ajuntament. Durant el mes passat s'han celebrat les tres sessions que ressenyam:

15 de juny de 1991

Constitució del nou Ajuntament

La sessió del 15 de juny començà per la constitució de la mesa d'edat, integrada per Miquel Cardell (PP), (el de més), i Rafel Miralles (PP) (el de manco). Actuà de secretari el de la Corporació.

Després de l'entrega de credencials es va procedir a la constitució de l'Ajuntament, de la següent manera: Per la coalició PP-UM: Joan Antoni Ramonell Amengual, Jaume Bauzá Verger, Joan Moncadas Noguera, Raimundo Arbona Massanet, Rafel Miralles Rossinyol i Miquel Cardell Mayol; pel PSOE: Josep Ma. Munar i Vich i Gabriel Miralles Pizà; pel PSM: Pere Sampol Mas i Mateu Ginard Sampol; i per CB: Joan Verger Gomila.

Es presentà únicament Joan A. Ramonell Amengual com a candidat a Batle, el qual fou elegit amb els sis vots favorables d'AP-UM, quatre abstencions i el vot en contra del regidor de CD.

Per tant i per majoria absoluta, la mesa va proclamar batle de Montuïri per a aquesta legislatura, Joan A. Ramonell Amengual.

Abans, però, el regidor del PSM, Pere Sampol, en un parlament, anticipà les intencions del seu grup dins el futur Ajuntament. Començà felicitant els guanyadors i els desitjà que puguin complir les promeses electorals, anuncià que la seva línia dins el poble no variarà i seguiran fent feina en les distintes entitats. Expressà que es mantindran dins una oposició constructiva i de denúncia moderada d'irregularitats que es produeixen. Fèu referència a la precisió d'una transparència econòmica i la necessitat de clarificar la contractació de l'obra de Ca Ses Monges. Desaprovà determinats atacs personals adduint

que la seva principal preocupació és la de "clarificar situacions que perjudiquen la imatge del nostre poble". Posà també de relleu la seva pretensió de comprovar les correctes despeses, que les construccions i empreses siguin legals, i acabà desitjant quatre anys d'harmonia i convivència i oferint experiència i dedicació de feina per a Montuïri.

Parlament del batle

Abans de donar l'acte per conclòs, el batle pronuncià aquest parlament:

Permeteu-me senyors regidors que en representació del meu grup agraïski públicament el suport electoral que hem rebut del poble de Montuïri, en la confiança i seguretat que continuarem fent feina per fer-nos dignes creditors de la confiança que ha depositat en nosaltres aquest poble, mereixedor de tots els nostres esforços.

Permeteu-me també que abans d'entrar en qualsevol altra exposició faci una consideració.

Durant la campanya electoral, a aquest poble, que ha demostrat que dóna suport a les nostres tesis, li exposarem un programa electoral de continuïtat en el progrés, en el progrés real; un programa per a la llibertat i la prosperitat i del control rigorós.

Qualsevol programa que presentàssim aquí, i durant aquests quatre anys, que no fos el que proposàvem a la campanya, seria faltar a allò que prometérem abans. És, idò, la meua voluntat que l'exposició d'avui sigui un mirall dels nostres compromisos electorals.

Seguirem fent feina cap al futur, amb el sentiment de fer de Montuïri un municipi modern, viu, en creixement, seguirem fent feina per millorar la qualitat de vida, acabant la residència de la Tercera Edat, donant el major suport possible a l'Associació de la Tercera Edat, seguint potenciant el menjador i el servei a domicili, així com l'assistenta social.

Major atenció a les necessitats dels joves.

Fent la construcció de la xarxa d'aigua potable.

La construcció de la piscina municipal.

Seguirem, com hem fet durant aquests quatre anys, amb l'acció de govern encaminada fonamentalment a aconseguir que el poble de Montuïri avanci en tots els fronts d'actuació.

Hem de seguir aixecant el poble, tenint les idees molt clares i fent molta feina.

Hem de seguir mantenint un Ajuntament en bona salut. Que la política no ens dugui al separatisme i amb això seguir mantenint benestar i prosperitat per a tots els montuïrers.

Seguirem donant suport a la iniciativa empresarial i és per això que també tenim la voluntat de no crear limitacions innecessàries a l'activitat productiva, perquè estam convençuts que aquesta política de suport al sector empresarial, dirigida especialment al petit i mitjà empresari, és la que ens ha duit i seguirà duent la creació de llocs de feina, tan necessaris per al nostre poble.

Seguirem estant en contacte directe amb els problemes i amb els veïnats. Seguirem governant per a tot el poble sense distincions.

Avui segueix mantenint la il·lusió que tenia fa quatre anys, quan vaig esser elegit per primer pic com a batle de Montuïri. I mantec també una idea: "Fer bé als veïnats a pesar de pèrdua pròpia".

Per acabar deixau-me donar una altra vegada més les gràcies per la confiança que heu depositat en nosaltres.

Gràcies a tots i sempre a la vostra disposició.

21 de juny de 1991
**Sessió plenària
extraordinària**

REGIM DE SESSIONS

Per majoria s'acordà celebrar les sessions ordinàries mensualment, el darrer dilluns de cada mes. Això sense comptar les extraordinàries que calgui fer.

COMISSIONS INFORMATIVES PERMANENTS

Comissió especial de comptes

Es va crear aquesta Comissió a fi que procedesqui a l'examen, estudi i informe de tots els comptes, pressupostaris i extra-pressupostaris que hagi d'aprovar el Ple de la Corporació, de conformitat amb l'establert a la legislació vigent.

A més del batle com a president, la integraran tres regidors del PP, un del PSOE, un del PSM i un de CB., acomodant-se així a la proporcionalitat existent entre els distints grups presents a la Corporació.

Comissió de govern

S'acordà crear la Comissió Municipal de Govern a fi que procedesqui a l'assistència permanent al batle en l'exercici de les seves atribucions i, en el seu cas, exercesqui les atribucions que el batle o altre òrgan municipal li delegui o li atribueixin les lleis.

Estarà composta per Jaume Bauzá Verger, Joan Moncadas Noguera i Miquel Cardell Mayol, tots del PP.

REPRESENTANTS DE L'AJUNTAMENT

Per majoria s'aprova el nomenament de representants de l'Ajuntament en òrgans col·legiats, als següents:

Raimundo Arbona Massanet, en el Consell Escolar del Col·legi Públic.

Joan Moncadas Noguera, conseller general, representant del grup de CC. LL. a l'Assemblea General de la Caixa de Balears "Sa Nostra".

Raimundo Arbona Massanet, en el Patronat de Música de Montuïri i en l'emissora de "Ràdio Murta".

DEPOSITARI

S'aprova nomenar per al càrrec de depositari al regidor Joan Moncadas Noguera, quedant rellevat de presentar la corresponent fiança, en esser la seva responsabilitat solidària amb el restants membres de la Corporació.

TINENTS DE BATLE

Una vegada aprovada pel Ple de l'Ajuntament la creació de la Comissió de Govern, el batle va decretar els nomenaments de Tinents de Batle, als següents:

Moment que el batle acaba el parlament després de la presa de possessió, dia 15 de juny de 1991

1er. Tinent de Batle: Jaume Bauzá
2on. " " : Joan Moncadas.
3er. " " : Miquel Cardell.

REGIDORS DELEGATS

El batle va anunciar haver resolt designar Regidors-Delegats-Responsables de les àrees o serveis municipals, els següents:

Raimundo Arbona Massanet, de l'àrea o servei de Cultura i Patrimoni Històrico-Artístic.

Rafel Miralles Rossinyol, de l'àrea o serveis d'Esports, Festes i Joventut.

Jaume Bauzá Verger, de l'àrea o servei d'Agricultura.

Joan Moncadas Noguera, de l'àrea o serveis d'Hisenda i Serveis socials.

Miquel Cardell Mayol, de l'àrea o servei d'Urbanisme i Sanitat.

MEMBRES DE JUNTES RECTORES

Per majoria s'acordà designar els membres de l'Ajuntament en les Juntes Rectores dels següents patronats municipals:

Patronat d'Esports

President: El batle; vicepresident, Rafel Miralles; representants, del PP: Raimundo Arbona; del PSOE: Gabriel Miralles; del PSM: Mateu Ginard, i de CB: Joan Verger Gomila.

Patronat de Cultura

President: El batle; vicepresident: Raimundo Arbona; representants, del

PP: Rafel Miralles; del PSOE: Gabriel Miralles; del PSM: Mateu Ginard, i de CB: Joan Verger Gomila.

Patronat de la 3a. Edat

President: el batle; Vocal-Delegat: Joan Moncadas Noguera.

21 de juny de 1991 Sessió plenària extraordinària

PADRÓ D'HABITANTS

Per unanimitat fou aprovat el padro d'habitants de Montuïri corresponent a 1 de març de 1991. Hi ha empadronats 2.045 habitants, dels quals 976 són homes i 1.069, dones.

OFERTA PÚBLICA DE LLOCS DE FEINA

Fou aprovada per majoria l'oferta de dos llocs de feina depenents de l'Ajuntament. Un d'oficial administratiu i l'altre de peó.

En un proper ple s'hauran d'aprovar les bases que regiran la convocatòria.

MODIFICACIÓ DEL REGLAMENT ORGANIC MUNICIPAL

Després d'haver debatut els articles 35 i 52 del Reglament Orgànic Municipal d'aquest Ajuntament, que fan referència, el primer al règim de sessions, i el segon a comissions informatives, romangueren aprovats inicialment; el 35, en el sentit de celebrar una sessió ordinària cada tres mesos. I el 52 fa referència a que si s'estima convenient, el ple podrà crear comissions informatives.

"D'Arezzo", música del futur

Els components d'aquest conjunt aspiren arribar molt amunt

"D'Arezzo" és un conjunt de música instrumental constituït per tres joves, entre les quals hi ha una montuïra: na Margalida Vaquer.

Desitjàvem, però, saber un poc de les tres que el componen: qui són i d'on procedeixen:

Vet aquí les protagonistes:

Margalida Vaquer i Fiol: 29 anys, de Montuïri. La primera guitarra que va tenir l'hi compraren quan sols tenia tres anys, i a una torronera. A partir d'aquí, altres guitarres i altres aparells.

Maria Angels Cabot i Costa: Va néixer a Carabanchel, però ara viu a Ciutat.

Margalida Bibiloni i Petro: Es de la mateixa quinta de na Margalida Vaquer. De Muro.

—¿Com va sorgir "D'Arezzo"?

—Totes tres anàvem al Conservatori, fins que un dia decidírem que podríem fer un conjunt, plegades. I d'aquí va sorgir "D'Arezzo". Encara que d'aquella primera vegada hem esperat deu anys.

—¿I com així us posàreu aquest nom?

(Aquesta pregunta la contesta Maria Angels, que va d'intel·lectual del grup).

—D'Arezzo és un poble de la regió italiana de Toscana. Allà hi havia un músic que li deien Guido, que fou el qui va posar nom a les notes musicals. Tot aquest "rollo" és perquè no trobàvem cap nom que ens agradàs. Desitjàvem un nom llatí, però tots acabaven en ...um, i no ens agradaven. Per això triàrem "D'Arezzo".

—¿Quina és la feina de cada una dins el conjunt?

—Na Margalida toca el teclat, ja que la seva especialitat és el piano; na Maria Angels toca la guitarra, i jo —ens diu na Margalida Vaquer— toc un poc de tot.

—I a part de "D'Arezzo", ¿a què us dediqueu?

(Totes tres contesten a la vegada)

—A la música.

Pels integrants del conjunt "D'Arezzo", la música és un intent de captivar la gent

Na Maria Angels afegeix que dona classes i na Margalida de Muro, també, a l'escola del seu poble. I per no variar, na Margalida Vaquer sabem que també imparteix classes de música a Montuïri.

—¿Què és per a vosaltres la música?

—És un intent de captivar la gent d'una manera directa o indirecta, però que no es quedi inerta; és a dir, que gaudeixi d'allò, ja sigui tant plorant com rient, com estant trist... En poques paraules, que la música doni una bona sensació, ja que, quan un artista i tota la gent que fa art, pot aconseguir això d'un públic, això és fer música.

—Si tornàssiu néixer, ¿elegiríeu aquest camí?

—Sí.

(Contesten les tres a la vegada, però després s'ho plantegen i comenten:)

—Però és una cosa molt subjectiva, no saber dins quina societat ens reen-carnaríem, si bé, per difícil que ho tenguéssim, segur que tornariem dedicar-nos a la música.

¿Quin significat té la música per a vosaltres?

—És una manera de viure (contesten na Maria Angels. En canvi na Margalida de Muro diu:)

—Per a mi ho és tot, ja que no faig

res més des que m'aixec fins que me'n vaig a jeure.

(Na Margalida Vaquer no contesta amb paraules, però amb mímica sembla que diu:)

—Estic d'acord amb elles.

—¿Quan pensau treure un altre disc?

—No depèn de nosaltres, però si hi ha doblers, per l'octubre. I si no n'hi ha, no ho sabem.

—¿És difícil posar títol a les cançons?

—Pel que fa al primer disc —contesten tota inspirada aquesta vegada na Margalida Vaquer—, "Berlin" ja estava pensat des d'un principi, encara que na Maria Angels va trobar que si li posàvem "Juan Berlin" quedava més completa i era un nom més sofisticat. "Nomadas" va sortir perquè en aquesta cançó empram un so que es diu "Nomadas". "Un caso entre mil" surt a partir d'un drama amorós que només pot passar un pic en la vida. I la darrera cançó, "Epílogo", va sorgir un dia inspirat.

—Si tenguéssiu l'oportunitat d'actuar amb qualcú, no de teloner, sinó d'acompanyant, ¿amb qui ho faríeu?

—A mi m'agradaria amb en Sting o na Sussana Ciane —diu na Margalida Bibiloni, tota decidida—.

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

—A mi, amb en Jean Michael Jane i en Lito Vitable —respon na Margalida Vaquer—.

—I a mi amb ningú —contesta na Maria Angels—, no vull perdre la meua identitat.

—¿Quins conjunts espanyols us agraden més?

La murera es queda amb "Ràdio Futura" i "El último de la fila"; na Maria Angels amb "Mecano" i na Margalida Vaquer també amb "Mecano" per les seves lletres, i "Presuntos duplicados".

—¿Pensau fer cançons amb lletres?

—Creim que estam perfectament qualificades per cantar, però és molt complicat trobar una bona lletra, és a dir, que tenguí un significat. Si en trobam, segur que les cantarem.

—Ja per acabar i com a darrera pregunta: ¿Creis que sereu famoses?

(En nom de totes, contesta una, un tant alegrement).

—No, perquè ja ho som ara. Notam

INAUGURACIÓ DE LA PISCINA D'ES DAU

Dia 23 del mes passat, els propietaris del restaurant "Es Dau" varen inaugurar la piscina que han construïda a l'altra part de l'avinguda Es Dau, davant el mateix edifici. A partir d'ara, tothom que vulgui nedar ho podrà fer sense sortir de la vila. És una piscina digna, espaiosa, amb una bona terrassa i bar, així com pertoca per als temps que correm ja que, per ho haver escatimat esforços, ha quedat així com pertoca per a un poble que es modernitza.

Tercera Edat

Renovació de la junta

Per haver complert els quatre anys reglamentaris, hi tornà haver eleccions

que la gent ens mira diferent. Deixant ara a part la befa: Pot esser que qualche dia ho siguem, però desitjam sobretot fer la música que més ens agrada.

Maria Antònia Rigo.

per tal de designar els nous directius, que els propers quatre anys han de representar els associats a la junta directiva.

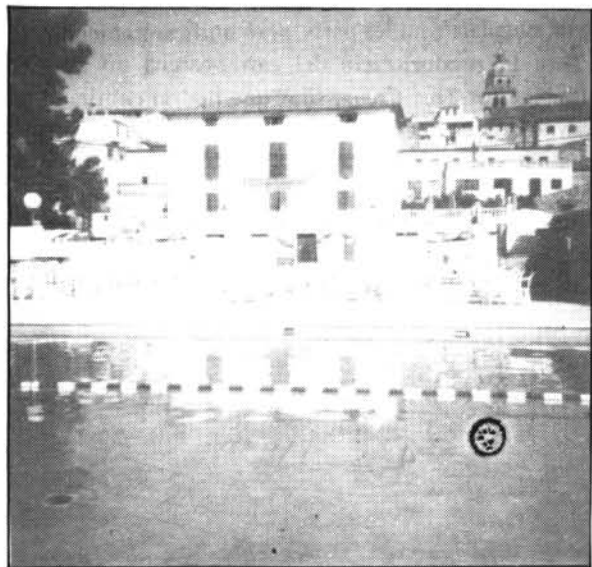
Dia 15 de juny foren molts els qui acudiren a la Sala Mariana, tants i amb tant d'interès que semblava que d'unes eleccions polítiques es tractava.

Foren elegits Rafel Socias Miralles, Joan Moncadas Noguera, Antoni Arbona Miralles, Martí Ferrer Sampol i Gabriel Vich Mas. Aquests, juntament amb Miquel Martorell Arbona, Gabriel Ferrer Sampol, Jordi Aloy Garau, Teresa Ribas Mayol i Llorenç Bauzà Miralles constituïran la nova junta i hauran d'elegir o reelegir president.

Han cessat, per tant, Gabriel Roscar Jaume, Catalina Bauzà Arbona, Paula Pocoví Andreu i Miquel Mayol Veny.

Despedida del curs de gimnàstica

Encara que oficialment ja s'havia acabat, el passat 27 de juny la majoria dels qui havien participat en el curs de gimnàstica al llarg de l'any, celebraren una festeta de despedida. I ara, fins a l'octubre.

Cuina internacional
Plats mallorquins
Menjador
Piscina
Terrassa
Fàcil aparcament
Preus econòmics

Avda. Es Dau s/n Telf. 64 62 80
 MONTUÏRI (Mallorca)

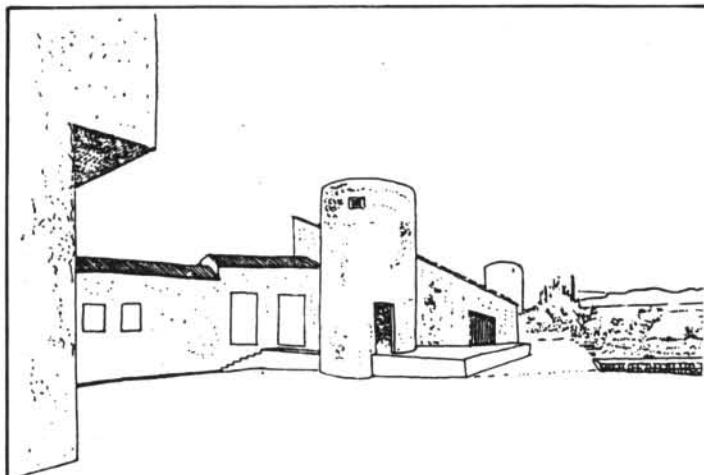
El projecte d'idees per a la rehabilita

Fa més d'un any, era el 15 de Maig de 1990 que el tribunal compost per representants del poble i del Col·legi d'Arquitectes, per unanimitat donava per guanyador del concurs d'idees per a la rehabilitació del Molinar, el projecte presentat per l'arquitecte Joan Bauzà i el seu equip.

També es va decidir aleshores que el futur projecte s'hauria de dur a terme en varies fases i que de totes maneres, el projecte o avant-projecte podria començar-se a la fi de l'any següent, o sia d'enguany.

Pensem, per altra part, que tots els partits polítics que participaren a les passades eleccions municipals preveien a curt o a llarg termini, si no la rehabilitació del Molinar, sí la promoció i conservació del nostre patrimoni històric-artístic.

És per això que aquest mes oferim els gràfics o propostes que tan encertadament va elaborar l'equip guanyador; i així, a més de difondre'ls, també situarem més prop dels nostres lectors tan suggerents iniciatives, a l'espera que durant aquesta legislatura es donaran més passes endavant.

Revalorització de la cresta del Molinar

1 Montuïri s'estén cap a ponent, deixant que cementiri i camps de conreu habitin la vessant de llevant.

Proposam, per una banda, que la prolongació de l'avinguda Es Dau sigui el límit que perfila la frontera entre poble i camp, potenciant els elements que conformen aquesta imatge tan singular des de lluny.

Com per altra banda volem revaloritzar tota la carena de molins, donant-li una clara continuïtat d'ús amb activitats públiques que ressaltin el protagonisme d'aquests, veim adequat fer una prolongació que pujaria des del Dau, tocant només en un punt aquest carener, i baixaria per l'altra vessant, aprofitant el carrer que connecta el molinar amb la carretera Palma-Manacor, encara que millorant la connexió actual. D'aquesta manera s'incorpora el Dau a la trama de carrers existents, sense crear ni una nova connexió, ni possibles noves trames de creixement, ja que creim que les necessitats de creixement no haurien de fer-se per la vessant de llevant.

Es tracta de crear en el canvi de vessant un espai edificat que sigui alhora nus dels carrers que hi conflueixen i porta del poble. I el molinar, amb aquesta nova porta, la dotació de nous espais i el tractament del terreny, es revaloritzaria suficientment com per desenvolupar-hi les activitats de caràter municipal que hi proposam.

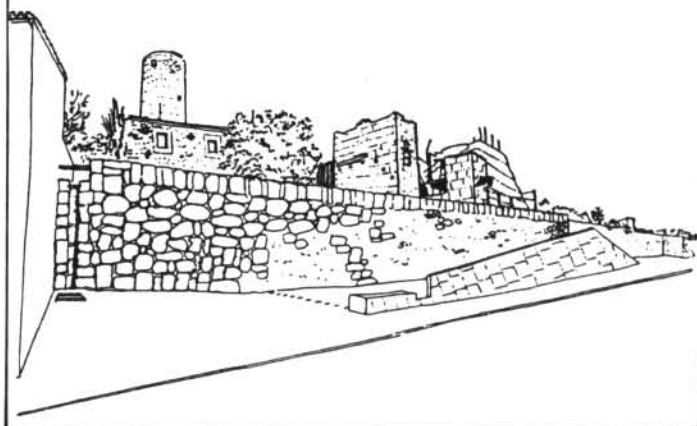
Prolongació del carrer del Molinar

2 La nostra proposta actua en dos nivells: com a redefinició dels límits edificats (explicada a l'altre plafó), i la revalorització del carrer del Molinar amb la seva prolongació per la carena, mitjançant l'adequació d'aquesta per activitats diverses (festes i fires) que, actualment, es fan en altres parts del poble i que trobarien millor ubicació en aquesta part de Montuïri, molt més carismàtica i amb més espais lliures per reunir la gent.

Per això acabam de conformar àmbits ja protegits o bé garantits pel nostre projecte, que serveixen al carrer, i quan aquest s'acaba seguim creant àmbits més oberts amb petits elements, fins a l'últim molí.

Amb tots aquests àmbits diferenciats d'un mateix carrer-carena, trobam sempre un molí suspès sobre una estora de fusta que s'acomoda sobre l'àmbit que domina. La sensació serà, en un recorregut de successives imatges parcials, la de trobar-se amb el mateix molí i la mateixa estora que es col·loquen, s'adapten i organitzen els diferents espais i els diferents usos, singularitzant les parts, però unificant el recorregut.

Tota la revalorització del carrer-carena no s'acabaria a la plaça de les Tres Creus, sinó que podria continuar pel carrer Calvari i el carrer Major, fins a la plaça Major i l'Ajuntament, gaudint sempre de la inapreciable pendent de la carena.

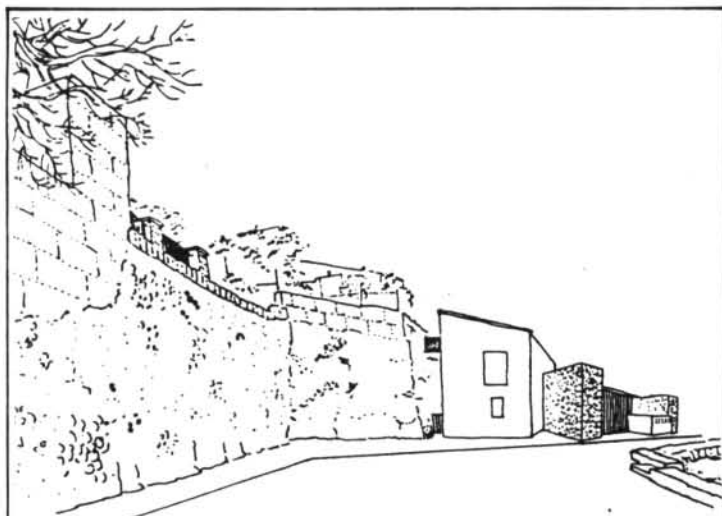

ó del Molinar no pot romandre aturat

Encara s'espera la creació d'una comissió per dur endavant el projecte o avant-projecte

Les propostes de l'equip d'arquitectes a l'abast dels nostres lectors

Ubicació de fires i festes

3 Els diferents àmbits proposats tenen la suficient flexibilitat com per admetre els diferents usos que demanarien una festa local o una fira agrícola.

La presència d'aquestes activitats en el lloc, promouria la reabilitació dels molins, sigui com a reclam per a un profit privat, o, per part de l'Ajuntament, l'interior d'un com a record d'altre temps.

Recomposició de la imatge

4 Sota l'ombra del lladoner centenari que vigila la porta del cementeri, es descobreix la imatge més interessant de Montuïri.

El poble s'enfila cap a la carena del turó; es perfila en una estreta franja pel carrer del Molinar; es desdibuixa al llarg de la carena, retallant-se a cops sota el cel i surant sota les branques del ametlers; Puig de Randa com a fi i fons de la mirada.

La proposta, que conforma la frontera entre el poble i el camp, evidenciarà els elements bàsics de la imatge que ens dona Montuïri: molins, marges, ametlers i el mur, marge dels horts posteriors del carrer del Molinar que s'aixeca des de la pendent del turó. Per tant, la prolongació del Dau recompon aquests elements: d'una banda dóna basament i potència aquest gran marge, únic límit clar existent, i de l'altra com a marc inferior dels límits que proposam i que consoliden les parts encara desdibuixades; és a dir, els patis posteriors del carrer de Sant Antoni i les últimes cases del carrer del Molinar.

Continuïtat visual

5 Damunt dels patis posteriors del carrer de Sant Antoni cercam la continuïtat visual que ens lligui el marge existent amb el punt on arranca la proposta; una tanca edificada en la contundència necessària perquè al pujar fins al mur no existeixi un tall visual de l'alçat, sinó una continuïtat massissa del basament proposat.

Aquesta tanca es fonamenta en la repetició d'uns volums que unificarien la diversitat que sostenen en segon terme, les vivendes aïllades a les que serveixen de la mateixa manera que el mur ho fa ara amb els horts, vegetació i edificacions que suporta a sobre.

Resseguint la base d'aquest mur, el carrer li fa de sòcol. En el punt lliure que hi ha entre els molins de Can Nofre i de Can Serra, constituïm un balcó i un accés que suportarien algunes de les activitats proposades en el carrer del Molinar.

Allà on acaba el mur, la continuïtat visual fins a la carena es materialitza amb un camp edificat de vivendes que completa la filera de cases, deixant un altre àmbit de servei al carrer del Molinar, a l'entorn del molf d'En Ferrando; arribant a la carena, a l'altra banda del carrer, unes cases tanquen la visual de pujada per recollir l'espai i enfatitzar la visual del molf de Can Perons, que presideix aquest nus edificat.

Mantenir la importància del Dau

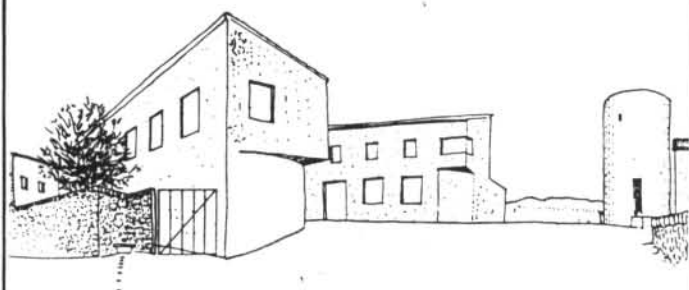
6 Des del Dau mai es fa evident l'arribada a la carena. Cerquem que el carrer se'ns amagui en un primer moment, redescobrint-lo a mesura que es passeja per ell.

Així mantenim la importància del Dau, no per la seva dimensió, sinó per la seva qualificació obtinguda amb la suma de diferents percepcions suggerents.

(Continua a la pàgina següent)

El projecte d'idees per a la rehabilitació del Molinar no pot romandre aturat

(Ve de la pàgina anterior)

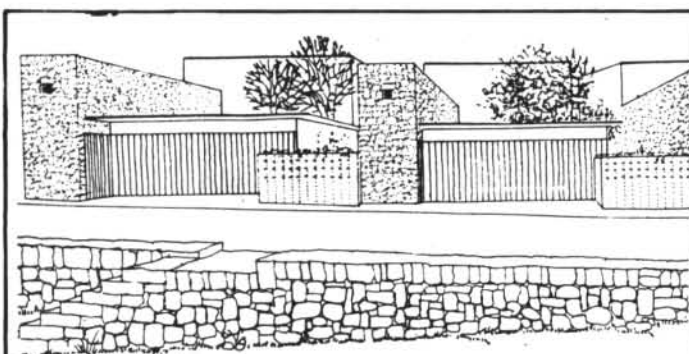
Clarificació dels nus de connexió

7 Tenint en compte que el projecte vol intervenir amb la mateixa importància tant en la prolongació del Dau fins a la carena com en el bon aprofitament de la connexió existent entre aquesta carena i la carretera Palma-Manacor, volem començar per clarificar el nus de connexió secundaritzant l'antiga carretera P - M com a entrada, fent-la més evident cap al molinar, traçant la visual del nou tram entre els molins de Can Rigo i de Can Tenet. Es deixa a un costat el restaurant, proposant-hi una zona de més gran aparcament.

La millora proposada deixa que l'edificació es col·loqui al marge esquerre de pujada i que quedi sempre lliure el marge dret com a límit de l'espai que envolta el molinar de la carena. Aquest marge dret, modificant-lo lleugerament i afegint-li uns nous elements: enllumenat, desaiiguament del carrer i entrades a les marjades, que ens acompanyen fins al nus on s'uneix amb la prolongació del Dau.

Com a final del carrer, aquest desaiiguament neix d'una petita font, recordant els antics abeuradors de les entrades dels pobles. Aquesta font dóna per vàlid el mur que tanca un pati, i, al voltant d'aquest, unes edificacions constitueixen el cap d'una inacabada illa.

Estant damunt la carena no s'evidencia la globalitat del paisatge, sinó que l'hem de redescobrir parcialment entre molins, edificis i vegetació.

Unitat en les edificacions

8 Tanca, garatge i porta conformen una unitat de volums que al repetir-se, adquireixen la suficient contundència de façana per respondre a una escala més general del poble.

Varietat en la percepció

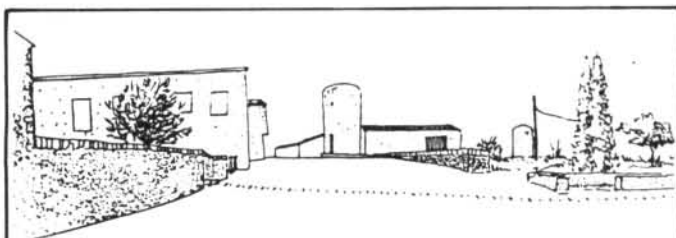
9 La uniformitat que de lluny agafa el mur, es torna varietat de textura i materials que enriqueixen la percepció que es té de l'entorn quan es passeja pel nou carrer.

Sense perdre el contexte

10 Un conjunt d'actuacions molt mesurades, en la nova proposta de recorregut el qualifiquen sense perdre el context trobat.

La nova imatge dels molins

11 Des de la carena, els molins perden la gran escala que tenen des de l'alçat i donen la mida dels nous espais per desenvolupar-hi les activitats proposades.

Diferents visuals del paisatge

12 Font, marges, cases i molins controlen un espai, nus de carrers, i perfilen diferents visuals del paisatge.

A mode de conclusió

Després de totes les propostes de l'equip d'arquitectes, guanyador del concurs, ara, qui ha de donar la definitiva empena és l'Ajuntament.

Segons hem pogut saber, la primera gestió que es farà serà la de proposar i induir els propietaris dels molins afectats a que adrecin una sol·licitud a l'organisme corresponent de la C.E.E. perquè els concedesquin una subvenció per rehabilitar els molins fariners. L'Ajuntament està disposat a ajudar-los en aquesta gestió i fins i tot a redactar-los la instància i a orientar-los degudament.

Esperam, finalment, que el nou Ajuntament nomenarà una Comissió per dur endavant tot quant fa referència a la rehabilitació dels molins i del Molinar —decisió que consideram seria la més adient—, o bé dins la mateixa de Cultura es constituirà un patronat que coordini, empenyi, gestioni, proposi... i doni l'adequada continuïtat a tan ambiciós projecte.

Onofre Arbona

Jaume Ignacio Mateu, "Jaume Ignasi"

Instal·là i va dirigir la fàbrica de teixits que va funcionar 31 anys a mitjan segle actual

No és que nasqués a Montuïri, però es casà amb una montuïrera i després visqué aquí amb la seva esposa integrant-se dins la vida local, considerant-se un montuïrer més.

En Jaume Ignacio Mateu era conegut dins el poble per "Jaume Ignasi". Havia nascut a Inca el 22 de setembre de 1915 i era fill de Josep Ignacio Bibiloni i de Francisca Mateu Oliver.

De nin, a Inca, anà a l'escola primària, no assolint, però, cap carrera. Estava dotat d'una cultura mitja alta i es pot considerar com un autodidacta.

D'al·lot anà a fer feina a la fàbrica de teixits que a Inca tenien els "Ensenyats", de la qual el seu pare n'era el majordom. L'al·lot prest es va distingir per la seva capacitat de treball i unes satisfactòries condicions de gestió.

Als voltants dels anys 40 a la fàbrica de teixits d'en Jaume Romaguera de Llucmajor hi mancava un director. Els indicaren d'aquest inquer i allà anà a exercir la direcció. Cal dir que en Jaume Romaguera estava casat amb n'Antònia Oliver Sastre, germana del metge "de Meià", motiu pel qual la seva neboda, na Margalida Mateu Oliver "de Meià" amb freqüència anava allà a romandre amb la seva tia. I això fou el motiu pel qual es conegueren amb en Jaume "Ignasi". Festejaren i es casaren a Lluc el 24 d'octubre de 1946.

Per aquells anys a la fàbrica de Llucmajor necessitaven un comptable i oferiren aquest càrrec al germà de na Margalida, en Gabriel, el qual acceptà. Però no durà molts d'anys, ja que el 1950 es disgustaren amb el tio, i en Gabriel i en Jaume "Ignacio" decidiren venir a Montuïri i instal·lar aquí una fàbrica de teixits.

Abans, però, necessitaren d'uns pretecs, el quals, en la seva majoria, foren avalats per donya Aina, la mare d'en Gabriel i na Margalida.

Els dos cunyats abans d'acabar aquell any posaven en funcionament la fàbrica, molt prop de l'estació del tren, a Ca n'Andreu "Peluquer", els quals, indistintament, eren director i gerent.

Allà sols hi romangueren quatre anys. Aprofitaren la suggerència d'en Joan Miralles Riera "Porrerenc" per construir un edifici en es Dau. Compraren un trast a en Biel "Matxo" i el mateix Joan "Porrerenc" fou el constructor de la nova fàbrica. Allà disposaren de molts més avantatges i comoditats que abans i així pogueren dur a terme l'ampliació que tant desitjaven. Basta dir que havien començat amb 12 telers i n'arribaren a tenir 64, encara que no per molt de temps, perquè ben prest en llevaren 16, ja que emprant fibra sintètica no necessitaven tanta mà d'obra. Si en els començaments cada dona portava dos telers, a la darrereria en tenien vuit cada una.

La fàbrica va funcionar del 1950 al 1981. Hi hagué moments en què a la fàbrica de teixits de Montuïri arribaren a tenir 42 persones emprades, moltes de les quals treballaven per torns. Allà feien "Vichy", una tela que la majoria anomenava "Ilista". I quan aparegué la fibra sintètica, aquesta fàbrica fou la primera que la utilitzà; quan aleshores tothom emprava cotó. Cal dir, per altra part, que tenien patentat un voraviu ("orillo"), "vora groga", que per cert

fou copiat per uns grans fabricants catalans, tant els havia agradat.

Sense exagerar en alabances, podem afirmar que en Jaume "Ignasi" no era interessat. I si durant uns anys la gent deia que era la fàbrica que feia la millor "Ilista" de Mallorca, era degut a que compraven el cotó millor que trobaven; i vet aquí per què no s'enriquien. La matèria prima els costava més que a les altres fàbriques i el gènere era millor. Ell estava més satisfet de fer una bona obra que de guanyar doblers: aquesta era la seva "política". Morí dia 1 de gener de 1978, als 62 anys.

La fàbrica encara va romandre oberta fins a l'any 1981. O sia que va durar 31 anys, podent-se afirmar que en Jaume va morir del "stress". Darrerament, veient la seva fi, estava molt preocupat pensant en aquelles persones a les que havia donat feina. Fou quan qualcú li digué: "No t'has de preocupar; si durant 30 anys has mantengut tantes famílies..." El seu cunyat Gabriel va aguantar tres anys amés.

En Jaume "Ignasi" no tenia mal caràcter, però encara el va millorar després d'haver anat a Cursats de Cristiandat. Eren un temps considerats com a de "Nacional-catolicisme", una temporada en què el metge de "Meià" era el "factotum" de tot quant feia referència a coses d'Església, el qual, quan vengué a Montuïri aquest nebot polític, de Llucmajor, aprofità per presentar-lo "en societat".

En Jaume fou president del futbol, de la música, d'Acció Catòlica, i en un moment ho fou simultàniament; tant és així que semblava que pugnava amb en Gaspar Oliver "de Meià", que era el batle, per veure qui tendria més "poder" dins Montuïri. I al respecte contava en Jaume que fins i tot un any en Gaspar s'enfadà perquè el Dijous Sant, quan anaren a dur el Santíssim a la Casa Santa, en Jaume anava davant. Això ens diu, per altra part, com es vivia aleshores política i religió.

Onofre Arbona

(1) Les dades d'aquesta ressenya ens les ha facilitades en Gabriel Mateu Oliver "de Meià".

Jaume Nicolau Servera "Vollandí"

Participà a la guerra d'Àfrica i allà es trobà amb en Franco quan sols era Capità

El seu caràcter és reposat i tranquil. Encertat en les seves apreciacions. Sense frisar conta i contesta les preguntes que se li fan, emocionant-se a vegades, recordant fets i situacions d'un temps molt enfora, ja. Com hem dit, no frisa, però tampoc estan per ell quan ha de seguir el curs del nostre col·loqui. No perd el curs de la conversa i això permet tocar molt bé els assumptes que tractam, comentant-los a fons. I quan ell pregunta per demanar algunes aclaracions, els seus ulls estan pendents de la resposta. Observa el seu interlocutor, lliure d'inquietuds, sense que se li endevini cap segona intenció. És transparent amb el seu mode d'esser. Se li nota una enyorança de certs costums del passat; sense que desaprovi el present. Atent, sembla que sempre està disposat a ajudar-te —mode d'esser innat en el caràcter dels nostres avantpassats—. És una persona de la qual saps que et concedirà un favor tot d'una que l'hi demanis. El seu caràcter convida a la conversa i dona gust estar amb ell. Com que precisament ens hi sentim, començam la nostra interessant xerrada, ja que les persones d'aquesta edat són un tresor de coneixements i una font d'informació que sorprèn.

—Quin temps fa que véreu la llum i on, l'amo en Jaume?

—Vaig néixer l'any 1901, a Montuïri. L'onze del passat febrer vaig complir 90 anys.

—Quants de fills teníu?

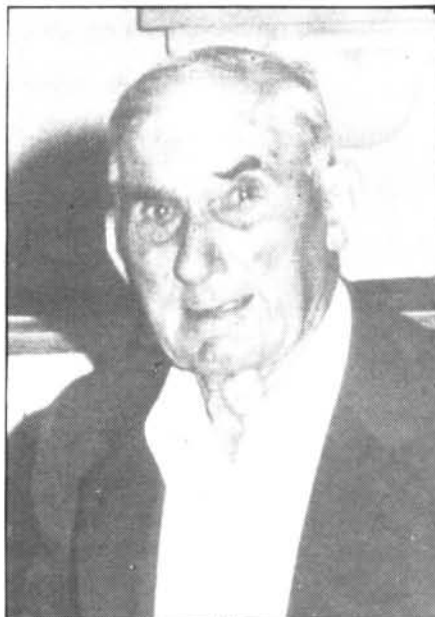
—Tenc dues filles i tres fills, a més de tres nétes i dos néts.

En el to de veu se li nota la seva alegria i satisfacció per la seva descendència.

—Què ens podeu contar de la vostra infància?

—Et puc dir que un dels esdeveniments més importants de quan era nin, fou el de la Primera Comunió. Vaig combregar als deu anys —costum de llavors— i vaig aprendre les oracions amb madò Joana Aina "Donades".

—On vàreu fer feina i a què? I li càreu quan éreu jove?

—Vaig fer feina quasi sempre a ca nostra, de conrador. Et podria contar d'oficis i menestrals que ja han desaparegut...

—Ja hi arribarem, l'amo en Jaume, ja hi arribarem. ¿Ens podrieu dir, per seguir un ordre, on féreu el servei militar?

Amb la cara que posa sembla que li hem tocat un tema molt important per a ell. I en efecte, més envant ens adonam que tot quant ens anirà contant té una importància molt rellevant.

—Quan vaig haver de fer el servei militar i ens sortejaren, em tocà anar a Maó. Eren els temps del General Primo de Rivera. Allà hi vaig estar dotze mesos, però encara em mancaven dos anys per llicenciar-me, ja que el servei militar durava tres anys. Mentrestant ja hi havia la guerra d'Àfrica. Sortejairen els batallons i el meu caigué a Melilla. Embarcàrem idò cap a Melilla i en aquesta ciutat hi estiguérem vint-i-nou dies. Una vegada haver passat aquest temps sortírem de campanya cap a Saluen. Pel camí bandes de moros ja ens tirotejaven. El perill era més gros quan havíem d'anar a cercar aigua per beure; els moros, emboscats, disparaven també damunt nosaltres.

—¿Vàreu prendre part, l'amo en Jaume, en alguna acció de guerra important, en el Marroc?

—Vaig prendre part en la defensa de Gurugú, durant vint-i-nou dies. Els qui saben els esdeveniments importants de la guerra d'Àfrica sabran també tot quant va significar tal defensa. El nostre entorn estava ple de morts i ferits...

A l'home que està assegut devora nosaltres, la veu se li torna tremolosa, i li respectam per uns intants la seva emoció.

—Anau contant, l'amo en Jaume. ¿I després?

—Ens rellevaren el dia de Sant Pere, el 29 de juny de 1924. A les tres de la matinada desembarcàrem a Guanlau, una platja arenosa. Ens vàrem haver de tirar dins l'aigua de la costa protegits del foc enemic amb bales de palla. Una vegada desembarcats, ens agrupàrem i avançàrem cap a una zona que li deien Tigarín. El mateix dia, després de nosaltres, ho féu també a la mateixa platja el Capità de "Regulares" Francisco Franco, el que fou més tard el cap de l'Estat espanyol. Des de Tigarín, partírem a donar ajuda i lliberar els sitiats d'un lloc que es deia Solano, cosa que aconseguírem. Quan entràrem en aquest lloc —i entre els sitiats— hi vaig trobar en Toni "Soldadet", fill de metre Mateu "Soldadet". Ja et pots imaginar amb tan de gust com ens saludàrem. Encara record que en aquelles dates els soldats cantàvem:

*Los moritos de Tillisa
ya no llegan a Solano,
porque tienen mucho miedo
a la bombitas de mano.*

Tomàrem cap a Guanlau i prenguérem posicions per defensar aquesta població. Però després vàrem esser destinats a Becali, dins la mateixa zona, i aquí romanguérem sitiats. Les nostres provisions, les quals únicament consistien en galeta seca, s'acabaren i haguérem d'alimentar-nos de garballons —uns ulls tendres que neixen als baixos de les palmeres—. Estiguérem sitiats devers vuit dies.

—¿Véreu mai en Franco, personalment?

—Ja ho crec! Massa ell es preocupava que anàssim ben proveïts de municions, i ens rastrejava perquè així fos.

Entrevista de Josep M. Sureda

(Ve de la pàgina anterior)

—Vertaderament, l'amo en Jaume, això sembla de cinema, és una aventura fora de sèrie.

—Espera, que no he acabat. Una vegada haver sortit de Becali reembarcàrem i ens enviaren a Ceuta, on la majoria, jo entre aquests —diu ell—, degut a les males condicions en què ens trobàvem, haguérem d'ingressar a l'hospital militar "O'Donell", d'aquesta ciutat.

Fa una petita pausa, clavant la seva mirada en nosaltres per assegurar-se que seguim el curs de la seva narració, i continua.

—A l'hospital militar, m'hi vaig trobar amb un altre montuïrer, en Rafel "Rua", que era pilot d'aviació i volava amb un avió. Em va demanar si volia res de Mallorca, que se n'hi anava. Ja érem amics i ens hi vàrem fer més. Era un bon home, una gran persona. Una vegada que ens haguérem recuperat ens posàrem dins el vaixell per desembarcar a Alhucemas.

—¿Participàreu, vos, al desembarc d'Alhucemas?

—Estiguérem tres dies dins el vaixell i no hi participàrem. Ens dugueren cap a Almeria, on estiguérem tres dies més. D'aquest port tornàrem partir cap a Larache...

—Pel que veim, corrieu més que un cordador d'olles!

—Sols que ho diguis, Miquel. Mentrestant, per passar el temps i per fugir de penes, nosaltres cantàvem.

—¿Cantàveu?

—Encara me'n record d'unes quantes cançons, no totes. Te'n diré una. Deia:

*Los soldados de Melilla,
se los comen a millones
para defender las minas
del Conde de Romanones.*

—Els moros —continua l'amo en Jaume— també tenien les seves dites, un poc aspres i vulgars, de bon o mal gust, segons es miri. Me'n record d'una, que deien ells, i que es referia als nostres avions. Deia així:

*Los pájaros comen en Melilla
y cagan por las cábilas.*

—Estam segurs que tant ells com vosaltres, malgrat cantàssiu, no devíeu estar gens alegres. Però continuem. Està-

- * Als 90 anys, l'amo en Jaume "Vollandi" recorda perfectament costums i vida montuïrera de principis de segle.
- * Les moreres de la carretera, fins passat Algaida, són sembrades seves
- * Un temps anaven a vendre llet amb una guarda de cabres, i es munyia en el moment de despatxar-la.
- * Hi havia pocs doblers, però feien moltes festes.

vem dins el vaixell navegant cap a Larache.

—Sí. I des d'aquí —Larache— ens dugueren a Cazalquivir. Cada dia sortíem recorrent els afores d'aquesta població, i cada dia els moros continuaven disparant contra nosaltres. No podíem estar tanquils ni un moment. Als dos mesos, més o manco, d'haver arribat a Cazalquivir, m'arribà la llicència. Vaig embarcar de bell nou, i fent escala a Larache, ens vérem amb en Tomeu "Doia" i en Pere "Frare", que anàven a cobrir baixes. Vaig continuar dins el meu vaixell tocant el port de Cartagena, i cap a Maó, a entregar "es trastos". Darrera mi deixava penes, sofriments, calamitats...

L'amo en Jaume es retura un poc per afegir:

—... i tot això per un velló diari. Com et suposaràs, no podíem anar molt al cinema.

Aquest darrer comentari, un tant carregat d'humor negre, però molt encertat, és suficient per comprendre tota l'amargura i el drama dels nostres combatents a la guerra del Marroc.

—Molt bé. Ja us tenim llicenciat i a ca vostra. ¿A què us dedicàreu llavors?

—Vaig començar a conrar les nostres finques. Però abans havia estat uns quatre mesos a Xorrigo, conduint un tractor amb les rodes de ferro. En aquesta possessió també hi havia desset parellers, i cada un tenia el seu parell de bísties. Estàvem ja a 1927. Per aquestes dates, l'amo en Macià de "Ses Donades", el més vell, que era "cabo" de caminers, em contractà per compte d'Obres Públiques, i amb un jornal fabulós: un duro diari. Es tractava de sembrar moreres a la vora de la carretera, des de la garriga de Son Collell fins a on hi ha la fàbrica de vidre d'en Gordiola, allà d'Algaida. De

tots aquests arbres ja només queden els quatre o cinc morers de devora s'hostal de Montuïri.

Quan l'amo en Jaume ens està contant aquesta part de la seva vida, la seva mirada es perd molt enfora, d'un mode infinit, cercant dins el passat els records d'un temps que reviu amb el seu relat. Aça un poc el cap per afegir:

—Per fer aquesta feina vaig comprar uns galivans nous, que em costaren sis pessetes, i un mànec.

—¿Ens podríeu dir costums de llavors, que han desaparegut, o situacions que eren normals al vostre temps i que avui serien anacròniques?

El nostre home pensa uns moments. Mentre està en el silenci de la seva reflexió es pot llegir a la seva cara i al seu posat, una frase molt repetida pels nostres majors: "He vist tantes coses en aquest món!". No la diu, però la presentim. Es gira cap a nosaltres per constatar:

—Record haver vist la mare d'en Vicens "Sutro", quan es passejava venent llet amb una guarda de cabres. Si qualcú en volia, munyia una de les cabres i la hi entregava seguidament. Amb aquestes condicions, la llet de cabra valia devers una pesseta per litre, perquè una cosa era el preu de la llet munyida ja, o veure-la munyir; el preu variava. A ca nostra ma mare venia llet formatjada i "molsissa". També venia formatge. La llet formatjada era més econòmica. Una mesura, quatre cèntims (0'10 ptes.)

—¿Què ens podeu dir dels transports, en aquells temps, en el nostre poble?

—Abans d'en Tomeu "Pelós" hi va haver mestre Ventura "Piadós", que tengué un camió amigues amb l'amo en Tomeu de Son Boivàs. Per anar i venir de Ciutat valia sis reals (1'50 ptes.). El

(Continua a la pàgina següent)

Jaume Nicolau Servera "Volandí"

(Ve de la pàgina anterior)

tren, pel mateix trajecte, costava una pesseta.

Es retura un moment per dir-nos:

—Fa una estona que demanaves costums i oficis que avui ja no existeixen. Bé, idò, he vist temps en què hi havia dos teixidors en el poble: Un era l'amo en Tomeu Pizà, que estava devora Ca es Ferrer "Pelut", i l'atre, un porrerenc que també estava a la Plaça Vella, aquí on és avui Can Mariano. Encara tenim a ca nostra una peça de roba, filada i teixida a mà a Montuïri.

—Digau-nos: ¿Sabeu llegir i escriure?

—Sé llegir i escriure. Només vaig poder anar a escola uns quants anys, els vespres, amb madò Margalida "Rua", que era mestra i mare del pilot d'aviació, Rafel "Rua". De dia, havia de fer feina.

Pensant-ho bé s'ha d'admirar la voluntat i l'esforç dels nostres majors per fer-se homes. Ells no pogueren anar de dia a escola, però després del treball diari, s'instruïen anat a escola els vespres. Moltes d'aquestes persones ens han dit la mateixa cosa.

—¿Recordau algun mestre d'escola d'aquell temps?

—No. Però sé que mon pare, que era molt intel·ligent, va anar a escola amb el mestre Porcel.

—Continuem i mirem de parlar de tot un poc. Així com avui es compra un cotxe, en aquell temps, si no m'equivoc, el comprar una bicicleta era un esdeveniment. ¿En tenguéreu cap, vós?

—Ah, sí! Quan vaig comprar la primera bicicleta, damunt l'any 1927, vaig estar molt content. Em costà trenta duros. Però quan a Son Company se celebrà la "Festa del Pedal" dugueren bicicletes franceses que només valien vint-i-cinc duros. No et pensis que fossin de jugueta, eren tan bones com les d'avui. En aquell temps venia amb el tren un home d'Inca, que també duia bicicletes per ensenyar a qualcar, i feia pagar una pesseta per sessió. No teníem diversions de cap classe, i els diumenges horabaixa, només per entretenir-nos, hi havia més de cent persones a veure passar el tren.

—Ancim altra volta als oficis desapareguts. ¿Us en recordau d'algun més?

—Mira: tots els forns comuns, on en el meu temps hi duïen el pa a enforar, han desaparegut, i els ferrers, per exemple, també.

—¿Ens podeu anomenar alguns forners o menestrals, d'aquell temps?

—Què vol dir! Em record perfectament d'ells. Hi havia el forn de Son Roig, Can Tomeu des Forn, Can Piadós, el forn de Castellitx, el forn del "Sen Cosme", aquí on és actualment el forn d'en Joan "Fideuer", més tard el d'en "Xigala"... eren molts de forns.

—¿Teniu memòria de les festes importants?

—Llavors hi havia més festes que ara. A més de Nadal, Pasqua i Sant Bartomeu, hi havia Sant Sebastià, de la qual era obrer l'amo en Sion "Escolà". El dissabte d'aquesta festa es feia una petita revetlla i mitjançant un mè que rifava l'obrer, cobrien les despeses. L'Ascensió era molt important, però el Corpus era un dia extraordinari. En dir-te que els carabiners que hi havia a "S'Hostal" venien a la processó, montats a cavall, ja et pots suposar quina festa era.

—Tomem als oficis que avui no existeixen:

—Teníem dos llanterners, que avui no hi són ja: Mestre Biel i mestre Pep "Poi" que estaven al carrer de Palma i damunt el Pujol, respectivament. He conegut també molts de ferrers.

—¿Per què no ens n'anomenau uns quants, per acabar?

—Compta: Mestre Pere i mestre Biel "Badia" (germans, aquests dos), mestre Sebastià de Mianes, mestre Miquel "Llull" (el pare de l'amo en Biel), en Nadal Beltran (Porrerenc), que estava allà on és cas ferrer "Pelut", en "Gallet"... i en podria dir més.

Quanta feina! Quanta activitat dins el nostre poble! Sens dubte la gent de llavors era suficient per cobrir totes les seves necessitats.

Ens acomiadam de l'amo en Jaume, i amb la carpeta de notes baix el braç, començam a caminar un poc distrets cap

al cotxe. Els nostres pensaments volten a l'entorn d'aquells temps, on, en harmonia perfecta, es juntaven la passada seca i ràpida de les falçs, el so dels martells dels ferrers, el renou inconfundible de la rella, quan obri la terra, els peculiars cops dels telers... Mentrestant l'estrepit escandalós d'una moto esportiva amb "l'escape" lliure i un caramull de "decibelios" de més, amb velocitat inadequada, ens frega l'americana i ens obliga a retomar als temps actuals.

Miquel Martorell Arbona

SA NOSTRA D'OR

*Un servei d'or
per a
gent d'or*

**ARA
COMENÇA LO MILLOR**

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

Carta al Batle

Senyor Batle:

Quan hem sabut que volíeu prescindir de les Comissions Informatives, mitjançant les quals es duïen o s'haurien d'haver dut a terme tota una sèrie d'activitats, i per altra part us proposàreu canviar les sessions ordinàries del Consistori, passant-les de mensuals a trimestrals, hem pensat que ja d'antravi rebutjau tant la col·laboració com l'opinió dels regidors de l'oposició.

És per això que respectuosament us pregam que reconsiderem aquesta postura, que penseu que vivim en democràcia i que, per altra part, ningú té tota la raó ni ningú ho fa tot malament.

Com que pensam que no ho feis com a revenja, creim que en el començament d'aquesta legislatura —malgrat haver rebut tota mena d'improperis— hauríeu d'oblidar les afrontes de què foreu objecte i donar de bell nou l'oportunitat als altres partits, brindant-los participació i cooperació. I si després d'observar i escoltar la seva postura ho creis contraproduent, sempre tendreu majoria "per fer anar s'oli allà on voldreu".

No creim, en el temps que correm, que l'actitud de prescindir d'antuvi dels qui representen el 45 per cent d'electors sia la més elegant ni adequada. I us ho diem perquè desitjam que Montuïri progressi des de tots els caires, oblidant el color i la tendència dels qui duren endavant l'empresa.

Onofre Arbona

UN LLIBRE NOU

UN PUPUT DE CRESTA MOLLA
d'A.P.L.E.C.

(Associació de professors en Llengua Catalana)

La lectura d'aquest volum ens porta a assistir a la brega literària que sobre el tema del catalanisme i anticatalanisme mattingueren i mantenen Lluís Cerdó Fernández i Antoni Alemany Dezcallar amb els autors del llibre "Un puput de cresta molla" (1).

Ni un ni altres han voltat gens a l'hora de llançar-se tota mena d'improperis, la majoria dels quals no merèixen ésser reproduïts en lletra de motle. D'ells podríem dir, com "Mestre Arnau":

Dins es cos duu més lletrada que no té cap figural;

a sa llengua ha fet més mal que no fa una mestralada.

De totes maneres el llibre no és altra cosa que la reproducció dels insults, rèpliques i contrarèpliques publicades a alguns diaris de Ciutat, a "S'Arenal de Mallorca" i a algun altre; essent-ne l'editor en Mateu Joan Florit, el mateix que dirigeix "S'Arenal de Mallorca".

El subtítol, "Textos de combat", li cau d'allò més bé. - O.A.

(1) Publicat per APLEC.- Palma, 1991.- 196 pàgs.

AMB BICICLETA A LA COLÒNIA

Pel diumenge 14 de juliol està anunciada una anada amb bicicleta a la Colònia, organitzada per Ràdio Murta. Es té la pretensió d'acudir-hi amb una nombrosa caravana

i passar una diada de convivència, poder nedar tot quant un vulgui i, això sí, tenir després forces suficients per tornar a la vila amb la pròpia bicicleta.

TELÉFON
de la infància

1610301391

GOVERN BALEAR
CONSELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDÈNCIA
Direcció General de Joventut
Servei de Menors

Miquel Arbona Fullana

Ciclista "amateur", però de juvenil va guanyar algunes carreres i participà en un campionat d'Espanya

Sels té 18 anys i ja en fa quasi quatre que participa a corregudes ciclistes. Ara bé, a en Miquel Arbona Fullana li ve de casta, aquest esport; ja que el seu pare, quan era jove, també va prendre part a diferents carreres ciclistes i en va guanyar més d'una.

Per altra part, en Miquel Arbona "Masseno" no gaudeix del millor temps per dedicar-se de ple a les bicicletes, ja que el servei militar li resta temps i disponibilitat. De totes maneres, però, corr actualment com "amateur" amb l'equip "Prefama" i està federat, essent aquesta la quarta temporada ciclista en què pren part. Va néixer el 23 de setembre de 1972. I amb la il·lusió que corr, contesta a les nostres preguntes:

—¿D'on et ve aquesta afició?

—No ho sé —respon immediatament— però em va sortir de mi mateix, l'afició de córrer en bicicleta, ja que també el meu pare, quan era jove, corria.

—¿No trobes que es tracta d'un esport molt dur i sacrificat?

—Sí, però... si a un li agrada, ho fa més com a "hobby" que per altra cosa, sense mirar la duresa de l'esport.

—Possiblement hi ha algunes proves, a les que has pres part, i de les quals en guardes un bon record. ¿Podries dir-nos quines són aquestes?

—Record el campionat de fons en

pista de Balears, on vaig ocupar el quart lloc. Un tercer en velocitat 2.000 metres; també la participació en el campionat d'Espanya de fons en carretera; el quart lloc en el campionat de Balears de muntanya; un primer lloc a Pollença...

—¿Penses que a Montuïri hi ha interès per les bicicletes?

—Un temps n'hi havia molt, però sembla que de cada dia n'hi ha manco.

—¿Com es el teu programa d'entrenament?

—Es molt variat i escalonat: un dia feim muntanya, un altre, sèries, fons, pista... i ens controlam cada dia les pulsacions. També ens feim una anàlisi cada mes o mes i mig, per mirar com anam de ferro, calç...

—¿Podries explicar-nos com són les carreres en què participes?

—No totes són iguals. Unes són més dures; altres, no tant. Els quilometratges normals oscil·len entre els 80 i 130 quilòmetres, amb l'excepció de les contra rellotge, ja que aquestes solen ésser d'un quilometratge més curt.

—Actualment dins Espanya van sorgint nous i bons corredors. ¿Podries dir-nos quins són els que més admires?

—Dels corredors "amateurs", és mal de dir, perquè n'hi ha molts, si bé podria destacar un tal Moreno. I dels professionals, els dos que més m'atreuen són en Miquel Indurain i en Cubino.

—¿Quina impressió sents quan contemples una etapa de la volta a Espanya, del "Giro" o del "Tour"?

—M'emocion jo mateix. És com si em trobàs al costat d'aquests corredors. A ca meua, quan estic davant el televisor, començ a animar-los tant, que els meus pares em tracten de "loco".

—¿Quina és la meta que t'has plantejada com a corredor?

(Continua a la pàgina següent)

BANCA MARCH

Carrer Major, 26

Telèfon 64 60 55

MONTUÏRI

Gabriel Bauçà Maiol

És el primer any que corr com a ciclista juvenil; ha guanyat algunes carreres i espera arribar amunt

Molts de caps de setmana podem veure en Biel Bauçà Maiol, de Son Cornelles despatxant dins el bar de Can Pieres, una tasca que comparteix amb les bicicletes, ja que la seva afició pel ciclisme li ve des de petit. I com més temps passa, les ganes de triomf augmenten. Encara participa a les carreres com a juvenil, ja que sols té 17 anys i està enrolat en les files del Club Ciclista Binissalem.

Dedica una part important del seu temps, als entrenaments seriosos. Ja ha guanyat algunes proves durant l'ac-

tual temporada. Ha participat a la volta a Eivissa, encara que a la darrera etapa es va haver de retirar. L'any passat guanyà tres carreres en pista i fou subcampió de Balears de velocitat, de cadets.

Com que la il·lusió augmenta progressivament i ell hi dedica tant de temps com pot —encara que no tot el que seria de desitjar—, cal esperar que en un futur no llunyà, en Biel Bauçà assolirà les victòries que el duren a un lloc entre els primers.

—Si et demanàssim, Biel, com començaries el teu "curriculum" ciclista, ¿què ens diries?

—Vaig néixer el 26 d'abril de 1974 i als dotze anys ja començava a participar a algunes proves de prestigi. Record que la primera carrera que vaig córrer, federat, fou a Santa Eugènia.

—Veim que tens molta afició, però ignoram d'on et ve. ¿Ens ho podries dir?

—Tot ve d'una sorpresa que em va donar el meu pare, comprant-me una bicicleta, que jo no esperava. Aleshores en Miquel Arbona i el seu pare, m'animaren a córrer.

—El ciclisme, possiblement és tracta d'un esport mot dur i sacrificat. ¿Penses tu la mateixa cosa?

—Sí, coincidesc que és molt dur i molt sacrificat.

—És de suposar que no t'oblidaràs mai de la primera carrera que vares guanyar...

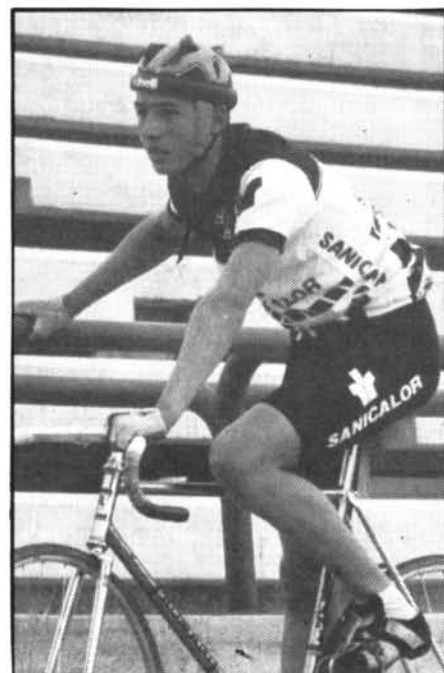
—... No. Fou a Cala Millor. Aquella fou la primera victòria que vaig assolir.

—¿Te'n recordaràs d'altres, que per a tu tenen una importància excepcional?

—Sí. La meua participació en el campionat d'Espanya en pista. Vaig haver d'anar a córrer a Chiclana (Andalusia).

—Uns diuen que a Montuïri hi ha afició per les bicicletes, mentre que altres opinen tot el contrari. I tu, ¿què dius?

—Que no n'hi ha massa. Però crec que la gent, poc a poc, s'hi va interessant de cada dia més.

—Per poder estar en forma, és necessari entrenar-se molt i dur, segon diuen. ¿Com és la teua preparació?

—Els entrenaments ara ja comencen a ser durs, perquè un parell de dies a la setmana he de fer cent quilòmetres, a part de tot el programa de preparació d'hivern.

—De la teua categoria juvenil, ¿què ens podries dir?

—Que ja és molt dura. Estic en el primer any de juvenil i he de combatre amb al·lots de vint-i-dos o vint-i-tres anys, que ja duen molta preparació.

—Hem demanat a en Miquel Arbona quin corredors admirava. I els teus, ¿quins són?

—En tenc diversos: "Perico" Delgado, Pello Ruiz Cabrestani, Mariano Lejarreta entre d'altres.

—Suposam que t'agradaria arribar molt amunt, en ciclisme. Però encara ha de passar molt de temps...

—... Sí, m'agradaria arribar-hi. Encara som jove... i el temps ho dirà. Quan veig, per televisió, córrer els bons, m'emocion i desitjaria ésser com ells.

—Pel que ens has dit, suposam que la teua família t'anima a córrer. ¿N'hi ha d'altres?

—Sí; sobretot els amics.

(Continua a la pàgina següent)

Miquel Arbona Fullana

(Ve de la pàgina anterior)

—Primer, destacar dins el camp "amateur", i després, amb més fermesa, entrar dins el camp dels professionals, cosa molt difícil i dura.

—D'entre els qui t'animen, ¿quines persones podries destacar?

—Vull dir que són molts els qui m'empenyen i m'animen. D'entre ells vull destacar la meua família, el meu entrenador, els amics del meu equip... i també alguns familiars.

—Després de quatre anys de córrer, encara que no ets un veterà, ¿quins consells donaries a un nin a qui li agradàs aquest esport i volgués començar?

—La primera cosa que ha de fer és començar a qualcar i a jugar amb la bicicleta. I a mesura que van passant els anys, iniciar-se en les competicions. És una pena, per altra part, que dins el poble de Montuïri hi hagi tan pocs corredors comparats amb tanta afició com encara hi ha. Seria molt "guapo" veure quatre o cinc corredors de la vila dins el camp professional, com en temps antic hi havia en Mas, en Mayol, en Tous i a lo millor, altres.

—¿Què desitges pel poble de Montuïri en l'aspecte ciclista?

—Que el poble encara s'animi més, ja que crec que és bo per a la salut, aquest esport.

Biel Gomila

El Torneig d'estiu de futbol-sala es torna a animar

Hi participen onze equips i acabarà a principis d'agost

Un altre any més s'està celebrant el torneig d'estiu de futbol-sala a la pista poliesportiva "Es Dau". El sistema utilitzat és el de lliga a una volta i els partits es disputen els dijous i divendres i, per imperatiu de dates, alguns en dilluns i dimarts.

A la present edició hi participen onze equips: Ca Na Poeta, Siurells, "Tapicerías Pino", Sa Nostra, Traus, Restaurant Es Dau, Restaurant Ses Canyes, Ca Na Maria de Sa Merceria, Puig de Sant Miquel, Vixicleters i Sport Campos.

Aquest torneig, que va començar el passat mes de juny, acabarà a principis d'agost.

CA N'ELOI VA TORNAR OBRIR

Després d'uns quants mesos d'estar tancat per reformes i canvi d'amos, a principis del mes passat el cafè de Ca n'Eloi va tornar obrir. Els berenars de frit que s'hi poden menjar el dilluns atreuen molta gent.

Les Escoles celebren el final de curs amb activitats variades

Coincidint amb el final de curs, el Col·legi "Joan Mas i Verd" ha duit a terme una sèrie d'activitats. Tots els cursos han anat d'acampada, fins i tot els petits de la guarderia.

Els de preescolar estigueren dos dies de final de maig a Sa Colònia de Sant Pere; els del cicle inicial romangueren els dies 19 i 20 de juny a Can Picafort; mentre que els més grans creuaren la mar per passar tres dies (17, 18 i 19) a Eivissa, els del cicle mitjà; i quatre dies a Menorca (17, 18, 19 i 20 de juny), els de la segona etapa.

El dijous 20 de juny l'Associació de Pares va celebrar l'assemblea de final de curs amb l'objectiu d'informar de l'estat econòmic i de les activitats desenvolupades al decurs del present any acadè-

PREMIS PREMSA FORANA

El passat 11 de juny en el Centre Cultural "Sa Nostra" de Ciutat foren entregats els premis de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, que patrocina la Caixa d'Estalvis "Sa Nostra", corresponents a 1990.

Els quatre premis foren atorgats així: "Llevant" (millor treball informatiu) a "Es Molí Nou" de Vilafranca; "Tramuntana" (fotografia) a "Llucmajor de pinte en ample"; "Ponent" (opinió), al setmanari "Felanitx" i "Migjorn" (investigació), a "Fent Carre-rany", de Maria de la Salut.

Gabriel Bauçà Maiol

(Ve de la pàgina anterior)

—Ara que ja estàs iniciat en el ciclisme, ¿com orientaries a un que es volgués iniciar en aquest esport?

—A més de dir-li que s'entrenàs molt, la primera cosa que li aconsell és que es federi i que participi a les carreres de la seva categoria. I d'aquesta manera anirà aprenint moltes coses del ciclisme.

—Finalment i des de BONA PAU, ¿voldries dir qualche cosa als montuïers que llegiran això que dius?

—Us don les gràcies per haver-vos recordat dels corredors de Montuïri. I esper que en una altra ocasió podré contar més coses.

Biel Gomila

mic. Hi assistiren només dotze pares-mares.

El divendres 21 de juny va tenir lloc al pati de l'escola la festa de fi de curs organitzada per l'APA i que va comptar amb l'actuació del grup "Bulla", patrocinat per "La Caixa".

Joan Sorell, proposat director

A la reunió del 26 de juny, el Consell Escolar del C.P. "Joan Mas i Verd" va proposar Joan Sorell Juan com a director del Centre per als propers tres anys, en substitució de Catalina Martorell, que ha estat ocupant aquest càrrec els dos darrers cursos.

En Sorell, com l'anomenam a Montuïri, ja havia estat director del Centre durant 9 cursos: del 77-78 fins al 85-86.

MUEBLES BAUZA® S.A.

EXPOSICIÓ

Carrer Major, 22

Telèfon 55 03 50

Apartat de Correus núm. 106

07500 - MANACOR

(MALLORCA)

Noces d'argent

5 Juliol 1966

Joan Portell Pocoví "Cai" amb
Margalida Amengual Ribas "Barraquerà"

20 Juliol 1966

Joan Verger Ramonell "Matxo" amb
Margalida Rossinyol Verd "Bou"

Els desitjam que aquest esdeveniment sia
indici de salut i molts d'anys de felicitat

Temps passat

25 ANYS ENRERA

15 de Juliol de 1966

Missionera de Montuïri

Després d'haver passat 8 anys a
Àfrica -3 a Fernando Poo i 5 a
Rio Muni- ha arribat per descansar
un mes a la vila, la monja missione-
ra Joana Lladó Miralles. Després
se'n tornarà altra vegada allà. Abans
publicàrem a BONA PAU unes
interessants declaracions.

50 ANYS ENRERA

28 de Juliol de 1941

Mort d'una monja

Dia 28 de juliol es va morir una
monja del convent de Montuïri. El
fuster, Bartomeu Sampol Cerdà, li
féu el baül i l'Ajuntament el va
pagar. Costà 90 pessetes.

100 ANYS ENRERA

1 de Juliol de 1891

Constitució del nou Ajuntament

Per haver-se complert els quatre
anys d'investidura de l'anterior,
avui es constitueix el nou Ajunta-
ment de la següent manera: Batle:
Bartomeu Ferrando Manera; 1er.
Tinent de Batle: Miquel Ribas An-
tic; 2on. Tinent de Batle: Pere
Francesc Noguera Moll; Síndic:
Andreu Alcover Moll (*el síndic
havia de representar la Corporació
a tots els judicis que s'havien de sos-
tenir en defensa del municipi i revi-
sar els comptes i pressuposts locals*);
i regidors: Gabriel Cerdà Ribas,
Josep Cloquell Buñola, Joan Fornés
Mas i Llorenç Nicolau Nicolau.

Demografia

Juny de 1991

NAIXEMENTS

Dia 30 de Maig.- Maria Antònia
Cerdà Ramis, filla de Mateu i Antònia.

Dia 7 de Juny.- Aina Cristina Núñez
Moll filla de Joan Agustí i Catalina.

Dia 14 de Juny.- Gabriel Roca Ma-
rimon, fill de Gabriel i Joana.

Dia 23 de Juny.- Teresa Sastre Sam-
pol filla de Josep Miquel i Antònia.

MATRIMONIS

Dia 1 de Juny.- Miquel Caldés
Mataró amb Catalina Cloquell Verd.

Dia 22.- Manuel Diaz Rancel amb
Aina Maria Roca Roca.

Dia 29.- Llorenç Bauzá Rigo amb
Joana Ginard Rubio.

Cuinar en casa

COCA DE FRUITS SECS

INGREDIENTS

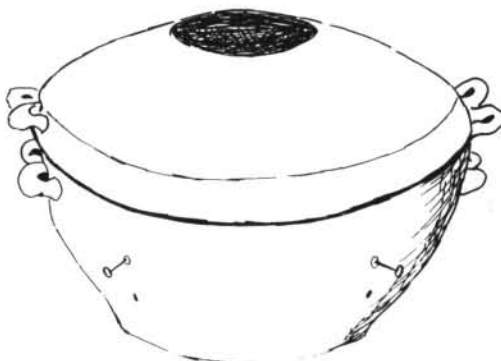
- 4 ous
- 400 gs. de farina de força
- 200 gs. de sucre
- 1 copeta de rom o conyac
- 1 paquet de llevadura "Canario"
- 200 gs. (entre tot) de panses sense
pinyol, encarabassat i anous
- 1 tarrina de mantega de vaca
"Flora".

ELABORACIO

S'unta el motle de puding. Es mescla
tot i s'enforma. Es treu del motle una ve-
gada ben fred. El forn ha d'esser fluix.

Recepta de

Sebastiana Garau Martorell "Prats"

Antic forn de terra mallorquí
(Dibuix de Catalina Sastre)

Pluviòmetre

Juny de 1991

Dia 1	1'50	litres per m2.
" 2	17'70	" "
" 3	10'60	" "
Total	29'80	" "

Gloses

A JOANA GARAU "PRATS"

Aquí tenc un xerafi
p'en Pep lo més estimat;
vuitanta-quatre anys d'edat,
Joana, vares complir;
"Ximena": puguis dormir
molts d'anys an es seu costat;
si pel cas se sent cansat,
Joana, jo puc venir.

Tomeu Gomila "Canet"

SALUTACIÓ

Amb motiu d'una convidada

Jo som En Biel Llagart,
des poble de Montuïri;
no vénc per demanar auxili,
vénc perquè m'han convidat;
desig per tot es rotlat
que tot lo que ara hem menjat
que mos sigui aprofitat
sense dar-nos cap martiri.

Amb amor i simpatia
a tots vos vull saludar
i a l'amo vull comanar
que si fa altre dinar
que mos torni convidar
i tots mos tornarem trobar
amb salut i alegria.

Biel "Llagart"

ALS NOUS AMOS

Amb motiu de la inauguració
del nou cafè de Ca n'Aloi

Heu fet una "meravilla",
que ella val ulls per mirar;
a tots vos vull desitjar
que la pogueu disfrutar
amb salut i alegria,
sense tenir cap 'varia,
que és lo més guapo que hi ha.

Miquel Massanet "Parri"

El Consell Parroquial revisà els aspectes positius i negatius del Curs 1990-91

Dia 20 de juny es va reunir el Consell Parroquial, per darrera vagada durant el curs 1990-91. De l'ordre del dia cal destacar:

Avaluació del curs 1990-91

Es revisaren les "Orientacions i Calendari Pastoral per a les parròquies solidàries de Porreres Algaida i Montuïri", editades a principi de curs. Es va anar punt per punt, remarcant els aspectes positius i negatius a fi de tenir-los en compte a l'hora de programar el curs que ve.

Ca S'Escolà:

Obres d'ampliació i contracte

De cara a la construcció d'un bar al local social de la 3a. Edat, s'haurà de sol·licitar al Bisbat la cessió d'una part del jardí de la rectoria, com també l'elaboració d'un contracte adient.

Horari de misses

Es va acordar mantenir la missa del Puig de Sant Miquel fins a mitjan setembre, coincidint més o manco amb l'inici del curs escolar. Aleshores es tornarà implantar la missa dels diumenges dematí, que per raons pràctiques serà a les 11 i no a les 11'30.

Elecció d'un representant com a possible membre del Consell Diocesà de Pastoral

A la reunió dels Consells Parroquials de l'arxiprestat, celebrada a Pina dia 10 de juny, es va demanar que cada Consell elegís un representant per formar part

Com els anys passats, ens tornam trobar dins el cicle de les primeres comunions. El passat 23 de juny la celebraren Bartomeu Verger Mudoy, Joana Maria Martorell Miralles, Antoni Ribas Mayol i Mateu Fontirroig Moll. I encara n'hi haurà més.

d'una comissió interparroquial d'on pugui sortir un portaveu que representi els Consells de l'arxiprestat a les reunions del Consell Diocesà. S'ha de dir que fins ara hi assistia un membre laic de cada Consell Parroquial, però actualment són tan nombrosos que s'ha fet necessari reduir-ho a un membre per cada arxiprestat, per raons d'eficàcia.

Després d'un canvi d'impressions, es va proclamar Na Joana Garau com a representant del nostre Consell.

Informacions

Dins aquest capítol, cal destacar l'activitat de la comissió d'Acció Social: les darreres trameses de material a

"Deixalles" (botelles, roba, paper, etc.), com també les recents reunions amb les assistents socials, sobretot de cara a l'atenció de disminuïts físics i mentals.

Un altre punt destacable fou l'enquesta rebuda de la Campanya de Normalització Lingüística, que coordina Aina Moll, i que després dels camps de l'Administració i de l'Ensenyament ha passat a investigar la situació de l'Església. És una satisfacció poder fer constar que la parròquia de Montuïri està totalment normalitzada en quant a l'ús de la nostra llengua.

PASTORAL JUVENIL

Les trobades periòdiques de joves que segueixen un procés de fe i d'aprofundiment en la vida cristiana i el seguiment de Crist, acabaren el curs amb la preparació i participació activa en la celebració eucarística de la festa del Cos i la Sang de Cristi, dia 2 de juny.

Igualment cal destacar el sopar i bauxa de germanor de dia 28 de juny a la rectoria.

COLLECTA CARITAS - CORPUS

La collecta celebrada a nivell diocesà en favor de Càritas, el diumenge 2 de juny, va recollir a la nostra parròquia 75.000 pessetes. Agraïm a tots els qui han aportat, la seva generosa col·laboració.

Un signe del temps

La pugna entre la llibertat de l'home i la seva seguretat, és un signe del temps. I no solament la seguretat econòmica o política, sinó, essencialment la ideològica. La que ens dóna un conjunt sòlid de dogmes i de normes, o, al menys, una consigna. L'aventura humana de pensar per un mateix, amb el risc d'equivocar-se, la inseguretat del dubte i l'angoixa del futur, no tempta gaire la majoria de persones avesades als slògans de la societat de consum o de la televisió dirigida. I no obstant això, l'home ha progressat per l'esforç continuat d'una minoria insatisfeta, "contestatària", incòmoda, que davant el risc de "situar-se" —que és un risc molt més essencial— ha preferit dubtar de tot el que és incert. La temptació de les "olles d'Egipte" és comprensible, però no deixa de ser una temptació. La llarga marxa a través del desert és la que porta el poble escollit a la Terra Promesa. És cert que els guiava un Moisès i que duïen al davant la columna de foc. No crec que, com a cristians, sigui demanar massa que la columna de foc sigui ben visible. La travessa del desert és una empresa massa difícil per a córrer el risc de trobar-nos, al final, just al punt de partida.

J.M.A.